Paneli këshillëdhënës për të drejtat e njeriut
Building D, UNMIK HQ, Prishtinë/Kosovë | E-mail: hrap-unmik@un.org | Tel: +381 (0)38 504-604, ext. 5182

MENDIM

Data e miratimit: 23 janar 2014

Lënda nr. 277/09

Lluka ANGJELLKOVIQ

kundër

UNMIK-ut

Paneli Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut, i mbledhur më 23 janar 2014, me pjesëmarrjen e këtyre anëtarëve:

Z. Marek NOWICKI, kryesues
Znj. Christine CHINKIN
Znj. Françoise TULKENS

Të ndihmuar nga

Z. Andrey ANTONOV, zyrtar ekzekutiv

Pasi mori parasysh ankesën e lartpërmendur, e parashtruar në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, të datës 23 mars 2006, mbi themelimin e Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut,

Pas shqyrtimit të vëmendshëm, paraqet gjetjet dhe rekomandimet si në vijim:

I. PROCEDURAT PARA PANELIT

1. Ankesa është paraqitur më 1 prill 2009 dhe është regjistruar më 30 prill 2009.

2. Më 29 dhjetor 2011, për ankesën u njoftua Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm (PSSP)[1], lidhur me dhënien e komenteve të UNMIK-ut mbi pranueshmërinë e ankesës.

3. Më 31 janar 2012, PSSP-ja dha përgjigjen e UNMIK-ut.

[1]Një listë me shkurtesa dhe akronime që përmban teksti mund të gjendet në Shtojcën e bashkëngjitur.

4. Më 5 prill 2012, Paneli e shpalli ankesën të pranueshme.

5. Më 12 gusht 2012, Paneli ia përcolli vendimin e vet PSSP-së, duke kërkuar komentet e UNMIK-ut lidhur me bazueshmërinë e ankesës dhe gjithashtu kopjet e dosjeve hetimore relevante për rastin.

6. Më 26 mars 2013, PSSP-ja ofroi komentet e UNMIK-ut mbi bazueshmërinë e ankesës së bashku me dokumentacionin relevant.

7. Më 18 dhjetor 2013, Paneli i kërkoi UNMIK-ut të konfirmojë nëse hapja e dosjeve hetimore që kanë të bëjnë me lëndën mund të konsiderohet përfundimtare. Më 23 dhjetor 2013, UNMIK-u dha përgjigjen e vet.

II. FAKTET

A. Historiku i përgjithshëm[2]

8. Ngjarjet në fjalë ndodhën në territorin e Kosovës pas krijimit të Misionit të Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK-ut), në qershor të vitit 1999.

9. Konflikti i armatosur gjatë vitit 1998 dhe 1999, ndërmjet forcave serbe në njërën anë dhe Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UÇK) dhe grupeve të tjera të armatosura të shqiptarëve të Kosovës në anën tjetër, është mirë i dokumentuar. Pas dështimit të përpjekjeve ndërkombëtare për të zgjidhur konfliktin, më 23 mars 1999, Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Traktatit të Atlantikut të Veriut (NATO) shpalli fillimin e sulmeve ajrore kundër Republikës Federale të Jugosllavisë (RFJ). Sulmet ajrore filluan më 24 mars 1999 dhe përfunduan më 8 qershor 1999, kur RFJ-ja u pajtua t'i tërheqë forcat e veta nga Kosova. Më 9 qershor 1999, Forca Ndërkombëtare e Sigurisë (KFOR), RFJ-ja dhe Republika e Serbisë nënshkruan një "Marrëveshje Tekniko-Ushtarake" përmes së cilës u pajtuan mbi tërheqjen e RFJ-së nga Kosova dhe praninë e një force ndërkombëtare të sigurisë, pas miratimit të rezolutës përkatëse të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara.

10. Më 10 qershor 1999, Këshilli i Sigurimit i OKB-së miratoi Rezolutën 1244 (1999). Duke vepruar sipas Kapitullit VII të Kartës së OKB-së, Këshilli i Sigurimit i OKB-së mori vendim për vendosjen e pranisë ndërkombëtare të sigurisë dhe civile-përkatësisht të KFOR-it dhe UNMIK-ut, në territorin e Kosovës. Në pajtim me Rezolutën e Këshillit të Sigurimit nr. 1244 (1999), OKB-ja u ngarkua me kompetenca të plota legjislative dhe ekzekutive. KFOR-i u ngarkua për krijimin e "një ambienti të sigurt, në të cilin refugjatët dhe personat e

[2]Referencat e nxjerra nga Paneli për të përcaktuar historikun e përgjithshëm përfshijnë: OSBE, "Siç është parë dhe treguar", vëll. 1 (tetor 1998 – qershor 1999) dhe vëll. II (14 qershor – 31 tetor 1999); raportet tremujore të Sekretarit të Përgjithshëm mbi Administratën e Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë; Raportet vjetore të Policisë së UNMIK-ut (2000, 2001); Qendra për të Drejtën Humanitare, "Rrëmbimet dhe zhdukjet e joshqiptarëve në Kosovë" (2001); Qendra për të Drejtën Humanitare, "Libër kujtimi për Kosovën" (htpp://www.kosovomemorybook.org); Zyra e UNMIK-ut për persona të zhdukur dhe mjekësi ligjore, Raport i Aktivitetit 2002-2004; Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut, *Behrami dhe Behrami kundër Francës* dhe *Saramati kundër Francës, Gjermanisë dhe Norvegjisë*, me numrat 71412/01 dhe 78166/01, vendimi i datës 2 maj 2007; Komisioni Ndërkombëtar për Personat e Zhdukur, "Situata në Kosovë: Një vlerësim" (2010); të dhënat e publikuara nga Komisariati i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatë, (në dispozicion në www.unhchr.org) dhe nga Kryqi i Kuq Ndërkombëtar (në dispozicion në http://familylinks.icrc.org/kosovo/en).

zhvendosur mund të kthehen në shtëpi të sigurt" dhe përkohësisht të sigurojë "rendin dhe sigurinë publike", derisa prania ndërkombëtare civile të mund të marrë përsipër përgjegjësinë për këtë detyrë. UNMIK-u përbëhej nga katër komponentë apo shtylla kryesore të udhëhequra nga OKB-ja (administrata civile), Komisariati i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatë (ndihma humanitare, e cila u hoq në qershorin e vitit 2000), OSBE-ja (ndërtimi institucional) dhe BE-ja (rindërtimi dhe zhvillimi ekonomik). Secila shtyllë u vendos nën autoritetin e PSSP-së. Përmes Rezolutës së Këshillit të Sigurimit të OKB-së 1244 (1999), UNMIK-ut i jepet mandati që t'i "promovojë dhe mbrojë të drejtat e njeriut" në Kosovë në pajtim me standardet e njohura ndërkombëtarisht për mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

11. Vlerësimet lidhur me ndikimin e konfliktit në shpërnguljen e popullatës shqiptare të Kosovës sillen prej përafërsisht 800,000 deri 1.45 milion. Pas miratimit të Rezolutës 1244 (1999), shumica e shqiptarëve të Kosovës, të cilët ishin larguar, apo ishin dëbuar me forcë nga shtëpitë e tyre nga forcat serbe gjatë konfliktit, u kthyen në Kosovë.

12. Në ndërkohë, pjesëtarët e komunitetit joshqiptar-kryesisht serbët, dhe jo vetëm ata, por edhe romët dhe myslimanët sllavë si dhe shqiptarët e Kosovës të dyshuar për bashkëpunim me autoritetet serbe, u bënë shënjestër e sulmeve shumë të përhapura të grupeve të armatosura të shqiptarëve të Kosovës. Vlerësimet e tanishme lidhur me numrin e serbëve të Kosovës të zhvendosur sillen përafërsisht prej 200,000 deri 210,000. Ndërsa shumica e serbëve të Kosovës dhe joshqiptarët e tjerë të Kosovës u larguan në Serbi dhe në vendet fqinje, ata që mbetën prapa u bënë viktima të vrasjeve sistematike, rrëmbimeve, mbajtjeve arbitrare, dhunës seksuale dhe asaj të bazuar në gjini, rrahjeve dhe frikësimit.

13. Megjithëse shifrat mbesin kontestuese, vlerësohet që më shumë se 15,000 vdekje apo zhdukje ndodhën si pasojë e drejtpërdrejtë e konfliktit të Kosovës dhe gjatë tij (1998-2000). Më shumë se 3,000 shqiptarë etnikë dhe rreth 800 serbë, romë dhe pjesëtarë të komuniteteve të tjera minoritare u zhdukën gjatë kësaj periudhe. Për më shumë se gjysmën e personave të zhdukur janë gjetur dhe identifikuar mbetjet e tyre mortore deri në fund të vitit 2010, ndërsa 1,766 gjenden ende si të zhdukur në listën e Komitetit Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq (KNKK), sipas të dhënave të muajit tetor 2012.

14. Prej korrikut të vitit 1999, si pjesë e përpjekjeve për të rivendosur zbatimin e ligjit në Kosovë brenda kornizës së sundimit të ligjit, PSSP-ja u kërkoi vendeve anëtare të OKB-së që të mbështesin vendosjen brenda komponentit civil të UNMIK-ut, të policëve ndërkombëtarë prej 4,718 vetash. Policia e UNMIK-ut u ngarkua me këshillimin e KFOR-it mbi çështjet policore, derisa ata vetë të kenë numër të mjaftueshëm për të marrë krejt përgjegjësinë për zbatimin e ligjit dhe të punojnë drejt zhvillimit të Shërbimit Policor të Kosovës. Deri në shtator të vitit 1999, përafërsisht 1,100 policë ndërkombëtarë u vendosën në Kosovë në kuadër të UNMIK-ut.

15. Deri në dhjetor të vitit 2000, vendosja e Policisë së UNMIK-ut pothuajse përfundoi me 4,400 policë nga 53 vende të ndryshme dhe UNMIK-u kishte marrë primatin sa i përket përgjegjësisë për zbatimin e ligjit në të gjitha rajonet e Kosovës, përveç Mitrovicës. Sipas Raportit vjetor të Policisë së UNMIK-ut për vitin 2000, atyre u janë raportuar 351 rrëmbime, 675 vrasje dhe 115 dhunime për periudhën qershor 1999 - dhjetor 2000.

16. Për shkak të kolapsit të administrimit të drejtësisë në Kosovë, UNMIK-u në qershor të vitit 1999 themeloi një Sistem emergjent të drejtësisë. Ai përbëhej nga një numër i kufizuar

gjyqtarësh dhe prokurorësh vendorë dhe ishte operacional derisa sistemi i rregullt i drejtësisë u bë operacional në janar të vitit 2000. Në shkurt të vitit 2000, UNMIK-u autorizoi emërimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve ndërkombëtarë, fillimisht në rajonin e Mitrovicës dhe më vonë në gjithë Kosovën, për të forcuar sistemin lokal të drejtësisë dhe për të garantuar paanësinë. Prej tetorit të vitit 2002, sistemi lokal i drejtësisë përbëhej prej 341 gjyqtarëve dhe prokurorëve vendorë dhe 24 ndërkombëtarë. Në janar të vitit 2003, Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së, duke i raportuar Këshillit të Sigurimit për zbatimin e Rezolutës 1244 (1999), sistemin e policisë dhe drejtësisë në Kosovë në atë kohë e definoi si sistem që "funksionon mirë" dhe "i qëndrueshëm".

17. Në korrik të vitit 1999, Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së i raportoi Këshillit të Sigurimit që UNMIK-u tashmë e konsideronte çështjen e personave të zhdukur si një shqetësim veçanërisht të madh për të drejtat e njeriut në Kosovë. Në muajin nëntor të vitit 1999, u krijua Njësiti për Personat e Zhdukur (NJPZH) brenda Policisë së UNMIK-ut, me mandat të hetojë vendndodhjen e mundshme të personave të zhdukur dhe/apo varrezave. NJPZH-ja, së bashku me Njësitin Qendror për Hetim të Krimit (NJQHK) të Policisë së UNMIK-ut, dhe më vonë Njësiti për Hetimin e Krimeve të Luftës (NJHKL), ishin përgjegjëse për aspektet penale të rasteve të personave të zhdukur në Kosovë. Në maj të vitit 2000, u krijua Komisioni për Gjetjen dhe Identifikimin e Viktimave (KGJIV), i udhëhequr nga UNMIK-u, për të gjetur, identifikuar dhe dorëzuar mbetjet mortore. Prej qershorit të vitit 2002, Zyra e sapoformuar për personat e zhdukur dhe mjekësi ligjore (ZPZHML) në Departamentin e Drejtësisë të UNMIK-ut (DDU), u bë autoriteti i vetëm i mandatuar për të përcaktuar vendndodhjen e personave të zhdukur, t'i identifikojë mbetjet e tyre mortore dhe t'ua kthejë ato familjes së të zhdukurit. Duke filluar nga viti 2001, në bazë të Memorandumit të Mirëkuptimit (MM) ndërmjet UNMIK-ut dhe Komisionit Ndërkombëtar për Persona të Zhdukur me seli në Sarajevë (KNPZH), i plotësuar nga një marrëveshje tjetër në vitin 2003, identifikimi i mbetjeve mortore u krye nga KNPZH-ja përmes testit të ADN-së.

18. Më 9 dhjetor 2008, përgjegjësia e UNMIK-ut në lidhje me policinë dhe drejtësinë në Kosovë përfundoi me Misionin e Bashkimit Evropian për Sundim të Ligjit në Kosovë (EULEX), i cili mori kontrollin e plotë operacional në fushën e sundimit të ligjit, pasi që kryetari i Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara më 26 nëntor 2008 (S/PRST/2008/44), nxori Deklaratën që mirëpriste angazhimin e vazhdueshëm të Bashkimit Evropian në Kosovë.

19. Po të njëjtën ditë, UNMIK-u dhe EULEX-i nënshkruan një MM mbi modalitetet dhe të drejtat dhe obligimet përkatëse që dalin nga transferimi prej UNMIK-ut tek EULEX-i, i lëndëve dhe dosjeve përkatëse të cilat përfshinin hetimet, ndjekjet penale në vijim dhe aktivitetet e tjera të ndërmarra nga prokurorët ndërkombëtarë të UNMIK-ut. Menjëherë pas kësaj, marrëveshje të ngjashme u nënshkruan në lidhje me dosjet e mbajtura nga gjyqtarët ndërkombëtarë dhe Policia e UNMIK-ut. Të gjitha marrëveshjet obliguan EULEX-in të sigurojë qasje nga UNMIK-u në dokumentet që ndërlidhen me veprimet që autoritetet e UNMIK-ut i kanë ndërmarrë më parë. Në periudhën 9 dhjetor 2008 deri më 30 mars 2009, të gjitha dosjet me lëndë penale të mbajtura nga DD i UNMIK-ut dhe Policia e UNMIK-ut, iu dorëzuan EULEX-it.

B. Rrethanat që ndërlidhen me rrëmbimin dhe zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq

20. Ankuesi është i biri i z. Stajko Angjellkoviq. Ankuesi deklaron se më 5 maj 1999, rreth orës 18:00,babai i tij ishte rrëmbyer nga pjesëtarët e UÇK-së në fshatin Zojiq, Komuna e

Prizrenit, gjatë një sulmi të orkestruar të UÇK-së në atë fshat. Në ngjarjen e njëjtë, një i afërm i ankuesit, z. D.T., ishte plagosur. Që nga ajo kohë vendndodhja e z. Stajko Angjellkoviq mbetet e panjohur.

21. Ankuesi deklaron se rrëmbimi i babait të tij iu raportuar KNKK-së dhe Kryqit të Kuq Jugosllav.Ai gjithashtu deklaron se rasti iu raportua prokurorit publik ndërkombëtar në Prishtinë, por nuk paraqet asnjë detaj specifik. Ankuesi ia ofroi Panelit një kopje të një letre, përmes së cilës KNKK-ja e ftoi atë të vizitojë zyrën e tyre në Beograd më 12 shkurt 2001, për të parë koleksionin e fotografive dhe gjërave personale dhe artefakteve, të cilat ishin gjetur gjatë zhvarrimeve në Kosovë në vitin 2000.

22. Një certifikatë, e datës 31 korrik 2001, e paraqitur nga ankuesi, konfirmon se më 28 qershor 1999 Kryqi i Kuq Jugosllav e kishte paraqitur një kërkesë për kërkim të z.StajkoAngjellkoviq. Kërkesa e KNKK-së për kërkimin e babait të ankuesit është e hapur[3].Emri i tij gjithashtu gjendet edhe në listën e personave të zhdukur që KNKK ia dërgoi UNMIK-ut më 12 tetor 2001, për të cilin KNKK kishte mbledhur të dhëna ante-mortem në Serbi, në periudhën mes 1 korrikut dhe 20 shtatorit të vitit 2001 dhe gjithashtu në bazën e të dhënave të përpiluar nga ZPZHML e UNMIK-ut[4]. Në shënimin në lidhje me z. Stajko Angjellkoviq në bazën e të dhënave 'online' të mbajtur nga KNPZH[5] në pjesët relevante thuhet: "Janë mbledhur mostra të mjaftueshme për referencë" dhe "nuk është gjetur përshtatje e ADN-së".

C. Hetimi

23. Në rastin aktual, Paneli pranoi nga UNMIK-u vetëm dokumente të kufizuara hetimore që më parë i kishin mbajtur NJHKL e Policisë së UNMIK-ut dhe ZPZHML e UNMIK-ut. Kur ia paraqiti dosjen Panelit, në mars të vitit 2013, PSSP-ja theksoi se më shumë informata, që nuk i përmbajnë dokumentet e paraqitura, mund të ekzistojnë në lidhje me rastin. Megjithatë, më 23 dhjetor 2013, UNMIK-u i konfirmoi Panelit se nuk janë marrë më shumë dokumente në lidhje me këtë rast.

24. Për sa i përket publikimit të informatave që përmbajnë dosjet, Paneli rikujton që UNMIK-u i ka vënë në dispozicion dosjet për hetim për t'u shqyrtuar nga Paneli nën një zotim për konfidencialitet. Në lidhje me këtë, Paneli duhet të qartësojë që megjithëse vlerësimi i dosjes aktuale rrjedh nga një shqyrtim i plotë i dokumentacionit në dispozicion, vetëm informata të limituara që ekzistojnë aty janë publikuar. Prandaj, një përmbledhje e hapave të ndërmarrë nga autoritetet e hetuesisë është dhënë në paragrafët në vijim.

25. Dosja e ZPZHML-së përmban një formular të KNKK-së, pa datë, për identifikim të viktimës për z. Stajko Angjellkoviq, me sa duket të plotësuar nga KNKK-ja në periudhën mes 1 korrikut dhe 20 shtatorit 2001 (shih § 20 më lart). Përveç detajeve personale për z.StajkoAngjellkoviq dhe përshkrimit ante-mortem, ai ofron informata për dy motrat e tij:

---

[3]Baza e të dhënave e KNKK-së është në dispozicion: http://familylinks.icrc.org/kosovo/en/pages/search-persons.aspx (e qasur më 22 janar 2014).

[4]Baza e të dhënave e ZPZHML-së nuk është e hapur për publikun.Paneli kishte qasje në lidhje me këtë rast më 22 janar 2014.

[5]Baza e të dhënave e KNPZH-së është në dispozicion në: http://www.ic-mp.org/fdmsweb/index.php?w=mp_details&l=en (e qasur më 22 janar 2014).

emrin, adresën dhe numrin e telefonit të znj. N.A., dhe gjithashtu emrin dhe adresën e znj. S.A.; gjithashtu e bashkëngjitur është një fotografi e tij.

26. Dosja e ZPZHML-së përmban një material të shtypur nga baza e të dhënave e NJPZH-së në lidhje me lëndën nr. 0425/INV/04, që ndërlidhet me lëndën nr. 2001-000595, i marrë më 11 mars 2004. Në rubrikën"Përmbledhje e kërkesës" thuhet: "Mungesë informatash në dosje", Në rubrikën "Shënime për hetimin" thuhet se nuk kishte "[a]snjë progres, pasi nuk kishte asnjë kontakt me ndonjë dëshmitar", dhe në rubrikën "Rezultatet" thuhet "Në zhvillim e sipër."

27. Një raport i hetimit ante-mortem i NJPZH-së për lëndën e NJPZH-së nr.2001-000595 në lidhje me zhdukjen e z.Stajko Angjellkoviq, gjithashtu mban numrin 0425/INV/04. Ky raport është nisur më 12 mars 2005 dhe është përfunduar po të njëjtën ditë.Në rubrikën "Dëshmitari" gjendet emri i motrës së z. Stajko Angjellkoviq, znj. S.A; në rubrikën "I dyshuari" thuhet "NIL".

28. Ky raport ka një informatë shumë të shkurtër mbi zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq: "ANGJELLKOVIQStajkoështë i zhdukur prejdatës 05.05.1999. Ai ishte arrestuar në shtëpinë e tij, nuk ka informata të mëtejme. "Ne rubrikën"Hetimi i mëtejmë" thuhet se dëshmitarja e vetme nuk ishte kontaktuar, sepse numri i saj i telefonit në Serbi ishte i panjohur për hetuesin. Në rubrikën "Dëshmitari i intervistuar" thuhet "Asnjë". Në fund të raportit, hetuesi pohoi se "pas hetimit, është e pamundur në këtë kohë të gjendet një dëshmitar i paanshëm rreth vendit të ngjarjes. Nuk ka asnjë informatë që çon kah gjetja e mundshme e [personit të zhdukur]. Ky rast duhet të mbetet në zhvillim e sipër në kuadër të NJKL-së." Nuk ka nënshkrim të zyrtarit mbikëqyrës të NJPZH-së në fushën përkatëse në fund të raportit. Statusi i rastit është paraqitur si "joaktiv".

29. Një material tjetër i shtypur nga baza e të dhënave e NJPZH-së në lidhje me lëndën nr.0425/INV/04, që ndërlidhet me lëndën nr. 2001-000595, i datës 26 nëntor 2004, ofron përshkrim shumë të shkurtër ante-mortem të z. Stajko Angjellkoviq, dhe gjithashtu datën dhe vendin e zhdukjes së tij. Në të tregohet se informata ishte vendosur në bazën e të dhënave më 28 shkurt 2001.

30. Në dosje vijon një shënim me dorë, pa datë, i hetuesit me detaje ante-mortem për z. Stajko Angjellkoviq dhe adresën dhe numrin e telefonit të ankuesit.

31. Dokumenti i fundit në dosjen hetimore është kallëzimi penal i ankuesit drejtuar prokurorit ndërkombëtar nga Zyra e Prokurorisë Publike e Qarkut në Prizren. Përkthimi i tij në gjuhën angleze ka një shenjë të shkruar me dorë "2005-00049" në fillim të faqes së parë; shënimi i përkthyesit në pjesën "e poshtme" tregon se përkthimi ishte bërë më 3 shtator 2005.

III. ANKESA

32. Ankuesi ankohet rreth dështimit të pretenduar të UNMIK-ut që të hetojë si duhet rrëmbimin dhe zhdukjen e babait të tij. Në lidhje me këtë, Paneli mendon që ankuesi mbështetet në shkeljen e obligimit procedural të nenit 2 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).

33. Ankuesi, po ashtu, ankohet për dhimbjet dhe vuajtjet mentale të supozuara që iu janë shkaktuar atij nga kjo situatë. Në lidhje me këtë, Paneli mendon që ankuesi bazohet në nenin 3 të KEDNJ-së.

IV. LIGJI

A. Shkelja e pretenduar e obligimit procedural sipas nenit 2 të KEDNJ-së

1. Fusha për t'u shqyrtuar nga Paneli

34. Në përcaktimin e asaj nëse konsideron që ka pasur një shkelje të nenit 2 (obligimi procedural) të KEDNJ-së, Paneli është i vetëdijshëm për praktikën ekzistuese gjyqësore, veçanërisht atë të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Megjithatë, Paneli është gjithashtu i vetëdijshëm që ankesat para tij dallojnë në disa mënyra domethënëse nga ato të paraqitura para asaj gjykate. E para, i padituri nuk është një shtet, por një administratë e përkohshme ndërkombëtare në një territor me mandat që t'i ushtrojë përkohësisht përgjegjësitë në Kosovë. Asnjë përgjegjësi nuk i bie UNMIK-ut sa u përket obligimeve esenciale sipas nenit 2 të KEDNJ-së. E dyta, si në një numër të kufizuar të lëndëve para Gjykatës Evropiane, ata që dyshohen të jenë përgjegjës për vrasjet dhe/apo rrëmbimet e pretenduara, janë në të gjitha rastet para Panelit me palë joshtetërore**,** kryesisht që kanë të bëjnë me konfliktin, por jo vetëm me të. Këta janë faktorët për t'u marrë parasysh nga Paneli, meqë vlerëson obligimet pozitive procedurale të një organizate ndërqeveritare në lidhje me aktet e kryera nga palët e treta, në një territor mbi të cilin e ka kontrollin e përkohshëm legjislativ, ekzekutiv dhe gjyqësor.

35. Para se ta shqyrtojë bazueshmërinë e ankesës, Paneli duhet ta qartësojë fushën e shqyrtimit.

36. Paneli thekson që me miratimin e Rregullores së UNMIK-ut nr. 1999/1, më 25 korrik 1999 UNMIK-u mori përsipër obligimin që t'i zbatojë standardet e njohura ndërkombëtarisht për të drejtat e njeriut gjatë ushtrimit të funksioneve të veta. Ky zotim u detajua në Rregulloren e UNMIK-ut nr. 1999/24, të 12 dhjetorit 1999, me të cilën UNMIK-u mori obligimet sipas këtyre instrumenteve për të drejtat e njeriut: Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe protokollet me të, Konventa Ndërkombëtare për të Drejtat Civile dhe Politike (KNDCP), Konventa Ndërkombëtare për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Racor, Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër Grave, Konventa Kundër Torturës dhe Trajtimit apo Dënimit Tjetër Mizor, Jonjerëzor dhe Degradues dhe Konventa për të Drejtat e Fëmijëve.

37. Paneli, po ashtu, thekson që neni 1.2 i Rregullores së UNMIK-ut numër 2006/12, i 23 marsit 2006, mbi themelimin e Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut siguron që Paneli "shqyrton ankesat nga çdo person apo grup individësh që pohojnë të jenë viktimë e shkeljes së të drejtave (të tyre) të njeriut nga UNMIK-u". Pra vetëm aktet apo lëshimet që i atribuohen UNMIK-ut bien brenda juridiksionit *rationepersonae* të Panelit. Në lidhje me këtë, duhet përmendur siç është theksuar më lart që prej 9 dhjetorit 2008, UNMIK-u nuk ushtron më autoritetin ekzekutiv mbi gjyqësinë e Kosovës dhe aparatin për zbatimin e ligjit. Prandaj, UNMIK-u nuk bart asnjë përgjegjësi për ndonjë shkelje të të drejtave të njeriut që pretendohet se janë kryer nga ato autoritete. Sa i përket ankuesve që ankohen rreth akteve që kanë ndodhur pas asaj date, ato janë jashtë juridiksionit *rationepersonae* të Panelit.

38. Po ashtu, Paneli thekson që, sa i përket juridiksionit të vet *rationemateriae*, siç vijon nga neni 1.2 i Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, ai mund t'i shqyrtojë vetëm ankesat që kanë të bëjnë me shkeljet e pretenduara të të drejtave të njeriut. Kjo nënkupton që mundet vetëm t'i shqyrtojë aktet apo lëshimet për të cilat është bërë ankesë rreth pajtueshmërisë së tyre me instrumentet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut të cekura më lart (shih § 36). Në rastin e veçantë të vrasjeve apo zhdukjeve në rrethana kërcënimi me jetë, nuk është roli i Panelit t'i zëvendësojë autoritetet kompetente për hetimin e rastit. Detyra e tij është e kufizuar në shqyrtimin e efektivitetit të hetimit penal për vrasjet dhe zhdukjet e tilla, në dritën e obligimeve procedurale që rrjedhin nga neni 2 i KEDNJ-së.

39. Paneli thekson më tutje se neni 2 i Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 siguron që Paneli ka juridiksion mbi ankesat për shkelje të pretenduara të të drejtave të njeriut "që kanë ndodhur jo më herët se 23 prill 2005 apo që rrjedhin nga faktet të cilat kanë ndodhur para kësaj date, ku këto fakte shkaktojnë një shkelje të vazhdueshme të të drejtave të njeriut". Pra, ngjarjet që kanë ndodhur para 23 prillit 2005, përgjithësisht janë jashtë juridiksionit *rationetemporis* të Panelit. Megjithatë, në rastin kur ngjarjet e tilla kanë shkaktuar një situatë të vazhdueshme, Paneli ka juridiksion t'i shqyrtojë ankesat që ndërlidhen me atë situatë (shih Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), Dhoma e Lartë [DHL], *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, nr. 16064/90 dhe të tjerët, vendimi i gjykatës, 18 shtator 2009, §§ 147-149; GJEDNJ, *Qiproja kundër Turqisë* [DHL], numër 25781/94, vendimi i gjykatës, 10 maj 2011, § 136, KEDNJ 2001-IV).

2. Parashtresat e palëve

40. Ankuesi në esencë pohon për shkelje lidhur me mungesën e një hetimi adekuat penal për rrëmbimin dhe zhdukjen e babait të tij. Ankuesi gjithashtu deklaron që ai nuk ishte informuar nëse ishte duke u zhvilluar një hetim dhe çfarë ishte rezultati.

41. Në komentet e tij mbi bazueshmërinë e ankesës sipas nenit 2, PSSP-ja pranon se zhdukja e z. Stajko Angjellkoviq ndodhi në rrethana kërcënimi me jetë. Ai thekson se në maj të vitit 1999, kur ai ishte zhdukur, "situata e sigurisë në Kosovë ishte tepër e tensionuar dhe kishte shkallë të lartë të dhunës në gjithë Kosovën, për shkak të konfliktit të armatosur që ende vazhdonte. […] Në qershorin e vitit 1999, situata e sigurisë në Kosovën e pas konfliktit mbeti e tensionuar. KFOR-i ishte akoma në proces të arritjes së forcës së mjaftueshme për të mbajtur sigurinë publike dhe rendin dhe ligjin dhe kishte një numër të incidenteve serioze penale që kishin si shënjestër serbët e Kosovës, duke përfshirë rrëmbimet dhe vrasjet."

42. PSSP-ja pranon përgjegjësinë e UNMIK-ut për të kryer hetim për rastin e z. Stajko Angjellkoviq sipas nenit 2 të KEDNJ-së, pjesa procedurale. Sipas fjalëve të PSSP-së, "qëllimi esencial i hetimit të tillë është të garantojë implementim efektiv të ligjeve vendore që e mbrojnë të drejtën në jetë, siç përcaktohet me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 1999/1 mbi Autoritetin e Administratës së Përkohshme në Kosovë, të datës 25 korrik 1999, dhe më pas, Rregulloren e UNMIK-ut 1999/24 mbi Ligjin e Aplikueshëm në Kosovë, të 12 dhjetorit të vitit 1999, të ndryshuar."

43. PSSP-ja konsideron se një obligim i tillë është i dyfishtë, duke përfshirë obligimin për të përcaktuar përmes hetimit fatin dhe/apo vendndodhjen e personit të zhdukur; dhe obligimin për të kryer hetim që është në gjendje të përcaktojë nëse vdekja ishte shkaktuar në mënyrë të

paligjshme dhe që çon kah identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës për zhdukjen dhe/apo vdekjen e personit të zhdukur.

44. PSSP-ja më tutje thekson që kur vendoset për kërkesat sipas nenit 2, duhet pasur parasysh që të mos ngarkohet barrë e papërballueshme apo joproporcionale mbi UNMIK-un. Në lidhje me këtë, PSSP-ja rikujton gjykimin e 15 shkurtit 2011, të dhënë nga Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut në rastin *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, duke theksuar paragrafin 70:

> "Gjykata merr parasysh situatën komplekse në Bosnjë e Hercegovinë, veçanërisht dhjetë vjetët e para pas luftës. Në situatë të tillë pas konflikti, ajo që arrin në barrë të papërballueshme dhe/apo joproporcionale duhet të matet nga faktet dhe konteksti shumë i veçantë. Në lidhje me këtë, gjykata thekson që më shumë se 100,000 njerëz u vranë, pothuajse 30,000 njerëz u zhdukën dhe më shumë se dy milionë njerëz u zhvendosën gjatë luftës në Bosnjë e Hercegovinë. Duhej bërë zgjedhje të paevitueshme sa i përket prioriteteve dhe burimeve të pasluftës."

45. Sipas mendimit të PSSP-së, UNMIK-u hasi në një situatë shumë të ngjashme në Kosovë si ajo në Bosnjë si pasojë e konfliktit. Shumë nga personat e zhdukur u rrëmbyen, u vranë dhe u varrosën në varre të pashënuara brenda apo jashtë Kosovës, gjë që e bëri shumë të vështirë të gjendet vendndodhja dhe marrjen e mbetjeve të tyre mortore.

46. Në qershor të vitit 2002, UNMIK themeloi ZPZHML-në me mandat që të përcaktojë fatin e të të zhdukurve; megjithatë puna e saj hasi në shumë sfida në fillim të operacioneve, për shkak të punës më parë të bërë kryesisht nga palët, të pavarura nga UNMIK-u. Në veçanti, PSSP-ja thekson që mbledhja e dëshmive për krime të luftës filloi me arritjen e NATO-s në vitin 1999 me ekipe të pavarura nga disa shtete që vepronin nën bashkërendimin e lirë të TNPJ-së. Mungesa e procedurave standarde të operimit apo centralizimit çoi te problemet me dëshmitë e mbledhura në këtë fazë. Në vitin 2000, TNPJ-ja ndërmori një operacion të madh të centralizuar të mjekësisë ligjore, me bazë në morgun e Rahovecit, me procedura standarde operuese për të gjitha ekipet e mjekësisë ligjore përveç atij britanik, i cili operoi në mënyrë të pavarur jashtë Prishtinës. PSSP-ja deklaron që, në përpjekje për të demonstruar se krimet ishin sistematike dhe gjithëpërfshirëse, ekipet e TNPJ-së kryen autopsitë në sa më shumë trupa që ishte e mundshme, duke kryer pak apo aspak punë identifikuese; për më tepër, trupat e paidentifikuar të zhvarrosura në vitin 1999, u rivarrosën në vende ende të panjohura për ZPZHML-në. Pasi TNPJ-ja përfundoi punën e vet në vitin 2000, NJPZH-ja e Policisë së UNMIK-ut vazhdoi hetimet në shkallë të vogël për personat e zhdukur "*ex-officio*, pa ndonjë strategji më të gjerë ndjekëse". Si pasojë, u mblodh një sasi e madhe e informatave të pastrukturuara.

47. PSSP-ja thekson që gjetja dhe identifikimi i të zhdukurve në këtë kontekst, siç është përshkruar më lart, ishte shumë e vështirë dhe detyrë që merrte kohë. Ai thekson më tutje se numri i personave të kthyer dhe identifikuar nga ZPZHML-ja është "dëshmi e vrullit të punës së saj mes viteve 2002-2008" dhe se "vazhdohej me gjetjen e [m]ë shumë trupave në vendet e varrimit dhe me bërjen e më shumë identifikimeve dhe kthimeve të trupave tek anëtarët e familjes duke u bazuar shpesh në informatat që përmbanin dosjet e ZPZHML-së së UNMIK-ut". PSSP-ja thotë në vazhdim se "prandaj, është e qartë se procesi i marrjes në mënyrë efektive me zhdukjet dhe shkeljet e tjera serioze të së drejtës ndërkombëtare humanitare ka qenë në rritje" në Kosovë, siç paraqitet në rastin *Paliq*, të përmendur më lart. PSSP-ja

thekson më tutje se ky proces "varej nga një numër i palëve dhe jo vetëm nga UNMIK-u, siç janë Komisioni Ndërkombëtar për Persona të Zhdukur, Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq dhe organizatat lokale për personat e zhdukur."

48. PSSP-ja më tutje argumenton që rrënjësore për të kryer hetime efektive është një forcë policore profesionale, e trajnuar mirë dhe e pajisur mirë dhe se "një forcë e [t]illë nuk ka ekzistuar në Kosovë në vitin 1999 dhe duhej të ndërtohej nga zeroja dhe zhvillohej në mënyrë progresive". Në vakuumin për kryerjen e detyrave policore pas përfundimit të konfliktit, UNMIK-u duhej të ndërtonte një Shërbim të ri Policor të Kosovës, një detyrë e gjatë dhe sfiduese e cila, sipas PSSP-së, akoma është në progres. PSSP-ja po ashtu deklaron që Policia e UNMIK-ut hasi në sfida të shumta në ushtrimin e funksioneve për zbatimin e ligjit që gradualisht iu bartën nga KFOR-i në vitin 1999-2000. Në lidhje me këtë, ai përmend Raportin vjetor të Policisë së UNMIK-ut të vitit 2000, që përshkruan situatën si në vijim:

> "Policia e UNMIK-ut duhej të merrej me pasojat e luftës, trupat e vdekur dhe shtëpitë e plaçkitura dhe të djegura. Dhuna etnike shpërtheu përmes dëbimeve ilegale, marrjes me forcë të pronave, djegies së shtëpive dhe dhunës fizike kundër komuniteteve në gjithë Kosovën. Temperamentet dhe tensionet ishin të larta ndërmjet të gjitha grupeve etnike, të rënduara nga raportet për personat e humbur dhe të vdekur. U bë imperativ për Policinë e UNMIK-ut që të krijojë rendin dhe të ndërtojë shpejt një strukturë për të regjistruar dhe hetuar krimet.
>
> E gjithë kjo duhej të bëhej me burime të kufizuara fizike dhe njerëzore. Duke qenë misioni i parë ekzekutiv në historinë e OKB-së, koncepti, planifikimi dhe zbatimi zhvilloheshin në terren. Me 20 nacionalitete të ndryshme kontribuuese në fillim, ishte një detyrë shumë sfiduese për drejtuesit e policisë të krijojnë praktika të përgjithshme për rezultate optimale në një ambient me rrezik të lartë."

49. PSSP-ja deklaron që policët ndërkombëtarë të UNMIK-ut që punonin në rastet e personave të zhdukur duhej t'i përshtateshin kryerjes së hetimeve në një territor dhe vend të huaj, me mbështetje të kufizuar nga Policia e Kosovës ende në zhvillim. Ai deklaron më tutje që këta hetues shpesh haseshin me situata, ku individët që kishin dije relevante për vendndodhjen dhe fatin e personave të zhdukur, nuk deshën të zbulonin këtë informatë. Sipas PSSP-së, të gjitha këto kufizime penguan në aftësinë e Policisë së UNMIK-ut për t'i kryer hetimet sipas standardeve që mund të priten nga shtetet me institucione më të zhvilluara të cilat nuk ndeshen me numër të madh rastesh të kësaj natyre të lidhura me situatën pas konfliktit.

50. Për sa i përket pjesës së hetimit që kishte për qëllim vërtetimin e fatit të z. Stajko Angjellkoviq, duke gjykuar në bazë të dokumenteve të kufizuara në dispozicion, PSSP-ja vetëm thekson me siguri se rasti ishte shqyrtuar nga Policia e UNMIK-ut më 12 mars 2005 (shih §§27 - 28më lart). PSSP-ja vazhdon se "nuk kishte informata në atë kohë që do të mund të hidhnin dritë për gjetjen e mundshme të z.Stajko Angjellkoviq."

51. Për sa u përket veprimeve të autoriteteve drejt identifikimit të autorëve dhe sjelljes së tyre para drejtësisë, PSSP-ja thekson se një hetim ishte hapur nga Policia e UNMIK-ut. Megjithatë, në mars të vitit 2005 "nuk ishte e mundshme të kontaktohet dëshmitarja në listë [znj. S.A.], për shkak të mungesës së detajeve të kontaktit në dosje (shih § 28 më lart). Megjithatë, policia e mbajti rastin "të hapur në zhvillim e sipër … me sa duket për t'u marrë

parasysh më tutje nëse dalin dëshmitarë shtesë apo nëse do të ketë në dispozicion informata shtesë."

52. PSSP-ja përfundon se, duke u bazuar në dokumentet në dispozicion "është e qartë se Policia e UNMIK-ut hapi dhe zhvilloi hetim për vendndodhjen e z. Stajko Angjellkoviq; megjithatë … pa paraqitjen e dëshmitarëve apo gjetjen e dëshmive fizike, hetimet policore pashmangshëm ngecin për shkak të mungesës së dëshmisë."

53. Sipas mendimit të PSSP-së, në këtë rast "Policia e UNMIK-ut bëri përpjekje për hetim në pajtim me kërkesat procedurale të nenit 2 [të] KEDNJ-së, që kanë për qëllim sjelljen e autorëve para drejtësisë. Prandaj, sipas PSSP-së, nuk ka pasur shkelje të nenit 2.

54. PSSP-ja gjithashtu informoi Panelin se ai mund të bëjë komente shtesë për këtë çështje, "[p]asi ka mundësi të ekzistojnë informata shtesë dhe bindëse", përveç dokumenteve që i janë paraqitur Panelit. Megjithatë, nuk është bërë asnjë komunikim tjetër deri më tani në këtë drejtim, përveç konfirmimit të hapjes së plotë të dosjeve hetimore.

3. Vlerësimi i Panelit

55. Paneli konsideron që ankuesi thirret në shkeljen e obligimit procedural që rrjedh nga e drejta për jetë, e garantuar me nenin 2 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ), në atë që Policia e UNMIK-ut nuk kreu një hetim efektiv për rrëmbimin dhe zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq.

a) Dorëzimi i dosjeve relevante

56. Me kërkesën e Panelit, më 16 gusht 2013, PSSP-ja ofroi kopjet e dokumenteve "shumë të kufizuara" në lidhje me këtë hetim, të cilat UNMIK-u ishte në gjendje t'i marrë. Siç është përmendur më lart (shih § 54), PSSP-ja gjithashtu theksoi se ka mundësi të ekzistojnë më shumë informata që nuk i përmbajnë dokumentet e paraqitura në lidhje me këtë rast. Më 23 dhjetor 2013, UNMIK-u i konfirmoi Panelit se nuk ishin gjetur më shumë dosje, dhe kështu hapja e dosjeve mund të konsiderohet e plotë (shih § 7 më lart).

57. Paneli thekson se në nenin 15 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, thuhet që Paneli mund të kërkojë dorëzimin nga UNMIK-u të çdo dokumenti dhe që PSSP-ja të bashkëpunojë me Panelin dhe të sigurojë ndihmën e nevojshme duke përfshirë, në veçanti, lëshimin e dokumenteve dhe informatave relevante për ankesën. Paneli në lidhje me këtë i referohet praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, që duhet nxjerrë konkluzion nga sjellja e palës së paditur gjatë procedurave, duke përfshirë dështimin e vet "për t'i dorëzuar informatat në duart e tyre pa një sqarim të kënaqshëm" (shih GJEDNJ, *Çelikbilek kundër Turqisë,* nr. 27693/95, vendimi i gjykatës, 31 maj 2005, § 56).

58. Paneli gjithashtu thekson që ruajtja e duhur e dosjeve hetimore lidhur me krimet siç janë vrasjet dhe zhdukjet, nga hapja e hetimit deri te dorëzimi i tyre, është vendimtare për vazhdimin e hetimeve të tilla dhe dështimi për ta bërë këtë mund t'i ngritë çështjet *vetvetiu* sipas nenit 2.

59. Paneli nuk ka asnjë arsye të dyshojë se UNMIK-u nuk bëri të gjitha përpjekjet me qëllim të marrjes së dokumenteve relevante hetimore. Megjithatë, UNMIK-u nuk ka dhënë ndonjë

sqarim rreth asaj se pse dokumentacioni është jo i plotë dhe rreth asaj se cilat pjesë mungojnë.

60. Paneli nuk është në pozitë të verifikojë plotësinë e dosjeve të pranuara të hetimit. Prandaj, Paneli do të vlerësojë bazueshmërinë e ankesës në bazë të dokumenteve që janë në dispozicion (në këtë kuptim shih GJEDNJ, *Tsechoyev kundër Rusisë*, nr. 39358/05, vendimi i gjykatës, 15 mars 2011, § 146).

b) Parimet e përgjithshme në lidhje me obligimin për të kryer hetim efektiv sipas nenit 2

61. Paneli thekson që obligimi pozitiv për t'i hetuar zhdukjet pranohet gjerësisht në të drejtën ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, së paku që nga rasti i Gjykatës Ndër-Amerikane për të Drejtat e Njeriut *Velásquez-Rodríguez* (shih Gjykata Ndër-Amerikane për të Drejtat e Njeriut (GJNADNJ), *Velásquez-Rodríguez kundër Hondurasit*, vendimi i gjykatës, 29 korrik 1988, seria C nr. 4). Obligimi pozitiv gjithashtu është kërkuar nga KDNJ siç rrjedh nga neni 6 (e drejta në jetë), neni 7 (ndalimi i trajtimit mizor dhe jonjerëzor) dhe neni 9 (e drejta në liri dhe siguri të personit), shpallur në lidhje me nenet 2 (3) (e drejta për kompensim efektiv) e KNDCP (shih KDNJ, Komenti i përgjithshëm nr. 6, 30 prill 1982, § 4; KDNJ, Komenti i përgjithshëm nr. 31, 26 maj 2004, §§ 8 dhe 18, KDCP/C/21/Rev.1/Shtojca 13; shih gjithashtu mes tjerash, KDNJ, *Mohamed El Awani kundër Xhamahirisë Arabe të Libisë*, komunikata nr. 1295/2004, mendimet e 11 korrikut 2007, KDCP/C/90/D/1295/2004). Obligimi për të hetuar zhdukjet dhe vrasjet gjithashtu kërkohet në Deklaratën e OKB-së mbi Mbrojtjen e të Gjithë Personave nga Zhdukjet e Imponuara (A/Rez/47/133, 18 dhjetor 1992), dhe më tutje e detajuar në udhëzimet e OKB-së, siç janë Manuali i OKB-së mbi Parandalimin Efektiv dhe Hetimin e Ekzekutimeve Jashtëligjore Arbitrare dhe Përmbledhëse (1991) dhe "Udhëzime për Kryerjen e Hetimeve të Kombeve të Bashkuara për Akuzat për Masakra" (1995). Rëndësia e obligimit konfirmohet me miratimin e Konventës Ndërkombëtare për Mbrojtjen e të Gjithë Personave nga Zhdukjet e Imponuara në vitin 2006, e cila hyri në fuqi më 23 dhjetor 2010.

62. Me qëllim të trajtimit të akuzave të ankuesit, Paneli i referohet, në veçanti, praktikës gjyqësore të vërtetuar mirë të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut mbi obligimet procedurale sipas nenit 2 të KEDNJ-së. Gjykata ka gjetur që "[o]bligimi për të mbrojtur të drejtën në jetë sipas nenit 2, shpallur në lidhje me detyrën e përgjithshme të shtetit sipas nenit 1 të Konventës për t'i "siguruar secilit brenda juridiksionit [të vet] të drejtat dhe liritë e përcaktuara në [K]onventë", kërkon shprehimisht që duhet të ketë disa forma të hetimit zyrtar efektiv kur individët janë vrarë …" (shih *mutatismutandis*, GJEDNJ, *McCann dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, vendimi i gjykatës, 27 shtator 1995, § 161, seria A nr. 324; dhe GJEDNJ, *Kaya kundër Turqisë*, vendimi i gjykatës, 19 shkurt 1998, § 105, *Raportet e gjykimeve dhe vendimeve* 1998-I; shih gjithashtu GJEDNJ, *Jasinskis kundër Letonisë*, nr. 45744/08, vendimi i gjykatës, 21 dhjetor 2010, § 71). Detyra për të kryer një hetim të tillë del në të gjitha rastet e vrasjes dhe vdekjeve tjera të dyshimta, pavarësisht nëse autorët ishin personat privatë apo agjentët e shtetit apo janë të panjohur (shih GJEDNJ, *Kolevi kundër Bullgarisë*, nr. 1108/02, vendimi i gjykatës, 5 nëntor 2009, § 191).

63. Gjykata Evropiane po ashtu ka shpallur që obligimi procedural për të siguruar disa forma të hetimit zyrtar efektiv ekziston, gjithashtu, kur një individ është zhdukur në rrethana kërcënimi me jetë dhe nuk kufizohet në rastet ku është e qartë që zhdukja u shkaktua nga një

agjent i shtetit (shih GJEDNJ [DHL], *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur në § 39 më lart në § 136)).

64. Autoritetet duhet të veprojnë vetë, sapo çështja të ketë arritur në vëmendjen e tyre, dhe ato nuk mund t'ia lënë atë iniciativës të të afërmit për të paraqitur ankesë formale apo të marrë përgjegjësinë për kryerjen e ndonjë procedure hetimore (shih GJEDNJ, *AhmetÖzkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, nr. 21689/93, vendimi i gjykatës, 6 prill 2004, § 310, shih gjithashtu GJEDNJ, *Isayeva kundër Rusisë*, nr. 57950/00, vendimi i gjykatës i 24 shkurtit 2005, § 210).

65. Duke vendosur standardet për një hetim efektiv, gjykata ka shpallur që "përveç të qenit i pavarur, i qasshëm për familjen e viktimës me gatishmërinë dhe saktësinë, dhënies së elementit të mjaftueshëm për shqyrtim publik të hetimit dhe rezultateve të tij, hetimi duhet gjithashtu të jetë efektiv në kuptimin që të jetë në gjendje të shpie në përcaktimin nëse vdekja është shkaktuar në mënyrë të paligjshme dhe nëse po, kah identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës (shih GJEDNJ [DHL], *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur në § 39 më lart, në § 191; shih gjithashtu GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, nr. 4704/04, vendimi i gjykatës, 15 shkurt 2011, § 63). Ky nuk është vetëm një obligim për arritjen e rezultateve, por edhe për përdorimin e mjeteve të duhura. Autoritetet duhet të ndërmarrin çfarëdo hapash të arsyeshëm për të siguruar dëshmi lidhur me incidentin, duke përfshirë ndër të tjera dëshmitë e dëshmitarit okular, dëshmitë e mjekësisë ligjore dhe, ku është e nevojshme, një autopsi e cila siguron të dhëna të plota dhe të sakta për lëndimin dhe një analizë objektive të të gjeturave klinike, duke përfshirë shkaktarin e vdekjes. Çdo e metë në hetim e cila rrezikon aftësinë për të vërtetuar shkaktarin e vdekjes ose personin apo personat përgjegjës, do të rrezikojë të jetë si parregullsi sa i përket këtij standardi (shih GJEDNJ, *AhmetÖzkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur më lart, § 312; dhe *Isayeva kundër Rusisë*, përmendur më lart, § 212).

66. Në veçanti, përfundimi i hetimit duhet të bazohet në analizë të plotë, objektive dhe të paanshme të të gjitha elementeve relevante. Mosndjekja e një piste të qartë të hetimit rrezikon deri në shkallë vendimtare aftësinë për t'i vërtetuar rrethanat e rastit dhe identitetin e atyre që janë përgjegjës (shih GJEDNJ, *Kolevi kundër Bullgarisë*, përmendur në § 62 më lart, në § 201). Megjithatë, natyra dhe shkalla e shqyrtimit, të cilat plotësojnë pragun minimal të efektivitetit të hetimit, varen nga rrethanat e rastit të veçantë. Ato duhen vlerësuar në bazë të të gjitha fakteve relevante dhe në lidhje me realitetet praktike të punës hetimore (shih GJEDNJ, *Velcea dhe Mazăre kundër Rumanisë*, nr. 64301/01, vendimi i gjykatës, 1 dhjetor 2009, § 105).

67. Madje, edhe për sa u përket personave të zhdukur që më vonë janë gjetur të vdekur, e cila situatë nuk është në rastin aktual, gjykata ka shpallur që procedurat e zhvarrimit dhe identifikimit të mbetjeve mortore nuk shterojnë obligimin sipas nenit 2 të KEDNJ-së. Gjykata konsideron që "obligimi procedural që del nga zhdukja do të mbetet përgjithësisht për sa kohë që vendndodhja dhe fati i personit janë të panjohura dhe kështu është i një natyre të vazhdueshme" (GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur në § 65 më lart në § 46; në kuptimin e njëjtë GJEDNJ [DHL], *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur në § 39 më lart në § 148, *Aslakhanova dhe të tjerët kundër Rusisë*, nr. 2944/06 dhe të tjerët, vendimi i gjykatës, 18 dhjetor 2012, § 122). Megjithatë, gjykata gjithashtu thekson që ky obligim procedural "nuk përfundon madje edhe me zbulimin e trupit .... Kjo vetëm hedh dritë në një aspekt të fatit të personit të zhdukur dhe obligimi për të shpjeguar zhdukjen dhe vdekjen, dhe gjithashtu për të identifikuar dhe ndjekur çdo autor të akteve të

paligjshme në lidhje me këtë përgjithësisht mbetet" (GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur më lart, në § 46; në kuptimin e njëjtë GJEDNJ [DHL], *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur më lart në § 145). Megjithëse gjetja dhe identifikimi pasues i mbetjeve mortore të viktimës munden vetvetiu të jenë arritje të rëndësishme, obligimi procedural sipas nenit 2 vazhdon të ekzistojë (shih GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur më lart, në § 64).

68. Sa i përket kërkesës për shqyrtim publik, gjykata ka shpallur më tutje që duhet të ketë elemente të mjaftueshme të shqyrtimit publik të hetimit apo rezultateve të tij për të siguruar përgjegjësi në praktikë dhe në teori. Shkalla e shqyrtimit të kërkuar publik mundet të ndryshojë mjaft nga rasti në rast. Në të gjitha rastet, megjithatë, i afërmi i viktimës duhet të jetë i përfshirë në procedurë deri në shkallën që mbron interesat e tij legjitime (shih GJEDNJ, *AhmetÖzkan dhe të tjerët*, përmendur në § 64 më lart, në §§ 311-314; GJEDNJ, *Isayeva kundër Rusisë*, përmendur në § 64 më lart, në §§ 211-214 dhe rastet e përmendura aty; GJEDNJ [DHL], *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, vendimi i gjykatës nr. 55721/07, 7 korrik 2011, § 167, KEDNJ 2011).

69. Gjykata gjithashtu ka theksuar rëndësinë e madhe të hetimit efektiv për gjetjen e së vërtetës se çfarë ka ndodhur, jo vetëm për familjet e viktimave por gjithashtu edhe për viktimat e tjera të krimeve të ngjashme, dhe gjithashtu publikun e gjerë, të cilët kanë të drejtë të dinë se çfarë ka ndodhur (GJEDNJ [DHL], *El-Masri kundër ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë*, nr. 39630/09, vendimi i gjykatës, 13 dhjetor 2012, § 191). Organizata e Kombeve të Bashkuara gjithashtu pranon rëndësinë e së drejtës për të ditur të vërtetën. Sipas Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, "e drejta për ta ditur të vërtetën nënkupton njohurinë e tërë dhe të plotë rreth shkeljeve dhe ngjarjeve që kanë ndodhur, rrethanat e tyre specifike dhe kush mori pjesë në to. Në rastin e personave të zhdukur … ajo gjithashtu nënkupton të drejtën për të ditur për fatin dhe vendndodhjen e viktimës" (shih Raporti i Sekretarit të Përgjithshëm të OKB-së, Personat e zhdukur, Dokument i OKB-së A/67/267, 8 gusht 2012, § 5; shih gjithashtu Këshilli për të Drejtat e Njeriut i OKB-së, Rezolutat 9/11 dhe 12/12: E drejta për të ditur të vërtetën, 24 shtator 2008 dhe 12 tetor 2009; shih gjithashtu Raportin e raportuesit special mbi promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive fundamentale ndërsa luftohet terrorizmi, Ben Emmerson, Parimet kryesore për sigurimin e përgjegjësisë së zyrtarëve publikë për shkeljet e rënda dhe sistematike të të drejtave të njeriut në kontekst të iniciativave të shtetit kundër terrorizmit; Dokument i OKB-së A/KDNJ/22/52, 1 mars 2013).

c) Aplikueshmëria e nenit 2 në kontekstin e Kosovës

70. Paneli është i vetëdijshëm që zhdukja e z. Stajko Angjellkoviq ndodhi pak para vendosjes së UNMIK-ut në Kosovë, gjatë konfliktit të armatosur kur krimi, dhuna dhe pasiguria ishin shumë të përhapura.

71. Për pjesën e tij, PSSP-ja nuk e konteston se që, nga vendosja e tij në Kosovë në qershor të vitit 1999, UNMIK-u e kishte për detyrë ta hetonte rastin aktual sipas nenit 2 të KEDNJ-së. Megjithatë, sipas PSSP-së, rrethanat unike të ndërlidhura me kontekstin e Kosovës dhe vendosjen e UNMIK-ut në fazën e parë të misionit, duhet marrë parasysh kur vlerësohet nëse ky hetim është në pajtim me nenin 2 të KEDNJ-së. Në esencë, PSSP-ja argumenton që nuk është e mundshme të vlejnë për UNMIK-un të njëjtat standarde të aplikueshme për një vend në një situatë normale.

72. Paneli konsideron që kjo ngrit dy pyetje kryesore: e para, nëse standardet e nenit 2 vazhdojnë të vlejnë në situatën e konfliktit apo dhunës së përgjithësuar dhe, e dyta, nëse standardet e tilla duhet konsideruar plotësisht të aplikueshme për UNMIK-un.

73. Sa i përket aplikueshmërisë së nenit 2 për UNMIK-un, Paneli rikujton që me miratimin e Rregullores së UNMIKU-t nr. 1999/1, më 25 korrik 1999, UNMIK-u mori përsipër obligimin që t'i zbatojë standardet e njohura ndërkombëtarisht për të drejtat e njeriut në ushtrimin e funksioneve të veta. Ky zotim u detajua në Rregulloren e UNMIK-ut nr. 1999/24, të 12 dhjetorit 1999, përmes së cilës UNMIK-u mori përsipër obligimet sipas instrumenteve të caktuara ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, duke përfshirë KEDNJ-në. Në lidhje me këtë, Paneli tanimë ka gjetur se është e vërtetë që karakteri i përkohshëm i UNMIK-ut dhe vështirësitë e ngjashme duhet marrë parasysh në lidhje me një numër situatash, por në asnjë rrethanë këto elemente nuk mund të merren si arsyetim për uljen e standardeve të respektimit të të drejtave të njeriut, të cilat u inkorporuan sipas rregullit në mandatin e UNMIK-ut (shih PKDNJ, *Millogoriq dhe të tjerët*, nr. 38/08 dhe të tjerët, mendimi i 24 marsit 2011, § 44; *Berisha dhe të tjerët*, nr. 27/08 dhe të tjerët, mendimi i 23 shkurtit 2011,§ 25; *Laliq dhe të tjerët*, nr. 09/08 dhe të tjerët, mendimi i 9 qershorit 2012, § 22).

74. Sa i përket aplikueshmërisë së nenit 2 në situatat e konfliktit apo dhunës së përgjithësuar, Paneli rikujton që Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut ka vendosur aplikueshmërinë e nenit 2 në situatat pas konfliktit, duke përfshirë vendet e ish-Jugosllavisë (shih mes shembujve të tjerë, GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur në § 65 më lart dhe GJEDNJ, *Julariq kundër Kroacisë*, nr. 20106/06, vendimi i gjykatës, 20 janar 2011). Gjykata ka konsideruar më tutje që obligimi procedural sipas nenit 2 vazhdon të zbatohet në "kushte të rënda të sigurisë, duke përfshirë një kontekst të konfliktit të armatosur" (shih GJEDNJ [DHL], *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, përmendur në § 68 më lart, në § 164; shih gjithashtu GJEDNJ, *Güleq kundër Turqisë*, vendimi i gjykatës, 27 korrik 1998, § 81, Raportet 1998-IV; GJEDNJ, *Ergi kundër Turqisë*, vendimi i gjykatës, 28 korrik 1998, §§ 79 dhe 82, Raportet 1998-IV; GJEDNJ, *AhmetÖzkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur në § 64 më lart, në §§ 85-90, 309-320 dhe 326-330; *Isayeva kundër Rusisë*, përmendur në § 64 më lart, në §§ 180 dhe 210; GJEDNJ, *Kanlibaş kundër Turqisë*, nr. 32444/96, vendimi i gjykatës, 8 dhjetor 2005, §§ 39-51).

75. Gjykata ka pranuar që "ku vdekja [dhe zhdukjet] që duhet hetuar sipas nenit 2 ndodhin në rrethana të dhunës së përgjithësuar, konfliktit të armatosur apo kryengritjes, pengesat mund të vendosen në rrugën e hetuesve dhe [...] shtrëngesat konkrete mund të detyrojnë përdorimin e masave më pak efektive të hetimit apo mund të bëjnë që ndonjë hetim të shtyhet" (shih, GJEDNJ [DHL], *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, përmendur më lart në §164; GJEDNJ, *Bazorkina kundër Rusisë*, nr. 69481/01, vendimi i gjykatës, 27 korrik 2006, § 121). Megjithatë, gjykata konsideron që "obligimi sipas nenit 2 për të mbrojtur jetën detyron që, madje edhe në kushte të rënda sigurie, të gjithë hapat e arsyeshëm duhet të ndërmerren për të siguruar se po kryhet një hetim efektiv dhe i pavarur për shkeljet e pretenduara të së drejtës për jetë (shih mes shumë shembujve të tjerë, GJEDNJ, *Kaya kundër Turqisë*, përmendur në §62 më lart në §§ 86-92; GJEDNJ, *Ergi kundër Turqisë*, përmendur më lart në §§ 82-85; GJEDNJ [DHL], *Tanrıkulu kundër Turqisë,* nr. 23763/94, vendimi i gjykatës, 8 korrik 1999, §§ 101-110, KEDNJ 1999-IV; GJEDNJ, *Khashiyev dhe Akayeva kundër Rusisë*, nr. 57942/00 dhe 57945/00, vendimi i gjykatës, 24 shkurt 2005, §§ 156-166; GJEDNJ, *Isayeva kundër Rusisë*, përmendur më lart në §§ 215-224; GJEDNJ, *Musayev dhe*

të tjerët kundër Rusisë, nr. 57941/00 dhe të tjerët, vendimi i gjykatës, 26 korrik 2007, §§ 158-165).

76. Ngjashëm, KDNJ konsideron që e drejta për jetë, duke përfshirë garancitë e veta procedurale, konsiderohet si e drejtë supreme nga e cila nuk lejohet kurrfarë shmangie, madje edhe në kohën e emergjencave publike të cilat kërcënojnë jetën e kombit (shih, KDNJ, Komenti i përgjithshëm nr. 6, përmendur në § 61 më lart, në § 1; KDNJ, *AbubakarAmirov dhe AïzanAmirova kundër Federatës Ruse*, komunikata nr. 1447/2006, mendimet e 22 prillit 2009, § 11.2, KDCP/C/95/D/1447/2006). Për më tepër, KDNJ ka shpallur aplikueshmërinë e nenit 2 (3), 6 dhe 7 të KNDCP me referencë specifike në obligimin e UNMIK-ut për të kryer hetime të duhura për zhdukjet dhe rrëmbimet në Kosovë (shih KDNJ, Observime përfundimtare të Komitetit për të Drejtat e Njeriut: Kosovë (Serbi), 14 gusht 2006, §§ 12-13, KDCP/C/UNK/CO/1).

77. Paneli vlerëson vështirësitë në të cilat UNMIK-u hasi gjatë fazës së parë të vendosjes së tij. Paneli thekson që rëndësia e duhur kushtuar çështjes së personave të zhdukur në Kosovë, nënkupton që UNMIK-u është dashur t'i marrë parasysh të dyja dimensionet humanitare dhe penale të situatës. Në veçanti, Paneli konsideron se rëndësia që u është kushtuar hetimeve penale dhe vështirësitë në Kosovë që kufizuan aftësinë e autoriteteve hetimore për t'i kryer hetimet e tilla, siç u përshkrua nga PSSP-ja, ishin vendimtare që UNMIK-u të krijojë nga fillimi një ambient të favorshëm për kryerjen e hetimeve kuptimplota. Kjo do të përfshinte krijimin e një sistemi ku do të hynin elementet e tilla, siç janë dhënia e përgjegjësisë së plotë për mbikëqyrjen dhe monitorimin e progresit në hetime, sigurimin e shqyrtimit të rregullt të gjendjes së hetimeve dhe një proces për dorëzim të duhur të rasteve ndërmjet nëpunësve apo njësive të ndryshme të Policisë së UNMIK-ut. Një sistem i tillë gjithashtu duhet marrë parasysh nevojat për mbrojtje të viktimave dhe dëshmitarëve (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, *R.R. dhe të tjerët kundër Hungarisë*, nr. 19400/11, vendimi i gjykatës, 4 dhjetor 2012, §§ 28-32), dhe gjithashtu të konsiderojë cenueshmërinë e veçantë të personave të zhvendosur në situatat pas konfliktit (shih GJEDNJ [DHL], *Sargsyan kundër Azerbajxhanit*, nr. 40167/06, vendimi i 14 dhjetorit 2011, § 145; dhe GJEDNJ [DHL], *Chiragov dhe të tjerët kundër Armenisë*, nr. 13216/05, vendimi i 14 dhjetorit 2011, § 146). Ndonëse kuptohet që vendosja dhe organizimi i organeve të policisë dhe drejtësisë ndodhi gradualisht, Paneli mendon që ky proces përfundoi në vitin 2003, kur sistemi i policisë dhe gjyqësisë në Kosovë nga Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së u përshkrua se "funksionon mirë" dhe është "i qëndrueshëm" (shih § 15 më lart).

78. Paneli më tutje tërheq vëmendjen që detyra e tij nuk është t'i shqyrtojë praktikat relevante apo pengesat e pretenduara për të kryer hetime efektive *in abstracto*, por vetëm në lidhje me aplikimin e tyre specifik në rrethana të veçanta të një situate që është çështje para tij (shih GJEDNJ, *Brogan dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, vendimi i gjykatës, 29 nëntor 1988,§ 53, seria A nr. 145-B). Kështu, Paneli pajtohet me PSSP-në, që natyra dhe shkalla e shqyrtimit për të përcaktuar nëse efektiviteti i hetimit e plotëson pragun minimal varet nga rrethanat e rastit të caktuar. Për këto arsye, Paneli konsideron që do të vërtetojë në lidhje me secilin rast nëse janë ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm për të kryer një hetim efektiv siç përshkruhet nga neni 2, duke pasur parasysh realitetet e punës hetimore në Kosovë.

79. Në fund, duke iu përgjigjur vërejtjes së PSSP-së që neni 2 duhet interpretuar në një mënyrë që nuk ngarkon një barrë të papërballueshme dhe joproporcionale mbi autoritetet, në kontekst të aktiviteteve policore apo të prioriteteve dhe burimeve, Paneli e ka parasysh që Gjykata

Evropiane ka vendosur që, ajo që arrin të bëhet barrë e papërballueshme dhe/apo joproporcionale, duhet të matet nga faktet dhe kontekstet shumë të veçanta (shih GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur në § 65 më lart, në § 70; *Brecknell kundër Mbretërisë së Bashkuar*, nr. 32457/04, vendimi i gjykatës, 27 nëntor 2007, § 62).

d) Pajtueshmëria me nenin 2 në rastin aktual

80. Duke iu kthyer veçorive të këtij rasti, Paneli thekson deklaratën e ankuesit se rrëmbimi dhe zhdukja e z. Stajko Angjellkoviq iu raportua KNKK-së, Kryqit të Kuq Jugosllav dhe prokurorit publik ndërkombëtar (shih § 21 më lart). Duke mos qenë në gjendje për të verifikuar këtë fakt, Paneli konsideron se me siguri deri në tetor të vitit 2001, UNMIK-u ishte vënë në dijeni për zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq nga KNKK-ja (shih § 22 më lart) dhe se deri në fund të vitit 2001, Policia e UNMIK-ut e kishte regjistruar një rast në lidhje me këtë (shih § 26 më lart).

81. Qëllimi i këtij hetimi ishte të zbulonte të vërtetën rreth ngjarjeve që çuan te zhdukja e babait të ankuesit, të vërtetojë fatin e tij dhe t'i identifikojë autorët. Për të përmbushur këto qëllime, ata që kryen hetimin është dashur të kërkojnë, mbledhin dhe ruajnë materialin dëshmues; t'i identifikojnë dëshmitarët e mundshëm dhe të marrin deklarata nga ata; të identifikojnë autorin (ët) dhe t'i sjellin ata para gjyqit kompetent të themeluar me ligj.

82. Paneli rikujton që në mënyrë që të jenë efektive, veprimet hetimore duhet të kryhen shpejt dhe në mënyrë ekspeditive, me autoritetet që ndërmarrin të gjithë hapat e arsyeshëm dhe ndjekin pista të qarta të hetimit për të siguruar dëshmi lidhur me incidentin, duke përfshirë, *interalia* dëshminë e dëshmitarit okular, dëshminë e mjekësisë ligjore, etj. Hetimi gjithashtu duhet të sigurojë element të arsyeshëm të shqyrtimit publik dhe të jetë arsyeshëm i qasshëm për familjen e viktimës. Përfundimi i hetimit duhet të bazohet në analizë të plotë, objektive dhe të paanshme të të gjitha elementeve relevante. Përveç kësaj, hetimi duhet të shqyrtohet periodikisht me qëllim që të sigurohet se të gjitha informatat në dispozicion janë marrë parasysh. Meqë obligimi për të hetuar nuk është obligim vetëm për arritjen e rezultateve por edhe për përdorimin e mjeteve të duhura, rrethanat e rastit të caktuar dhe realitetet praktike të punës hetimore duhet marrë parasysh gjatë vlerësimit të efektivitetit të hetimit (shih §§ 64-65 më lart).

83. Paneli thekson që kishte mangësi të dukshme në kryerjen e hetimit nga zanafilla e tij. Megjithatë, në dritë të vlerësimeve të bëra më lart lidhur me juridiksionin e tij të limituar dhe të përkohshëm (shih § 39 më lart), Paneli sjell ndërmend që është kompetent *rationetemporis* për të vlerësuar pajtueshmërinë e hetimit me nenin 2 të KEDNJ-së vetëm për periudhën prej 23 prillit 2005, duke pasur parasysh gjendjen e rastit në atë datë (shih GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur në § 65 më lart në § 70). Periudha në shqyrtim përfundon më 9 dhjetor 2008, me marrjen e përgjegjësisë nga EULEX-i në fushën e administrimit të drejtësisë (shih § 18 më lart).

84. Paneli thekson në lidhje me këtë që, sipas Raportit vjetor të vitit 2000 të Policisë së UNMIK-ut, kompetencat e plota ekzekutive të policisë në rajonin e Prizrenit, duke përfshirë hetimet penale, ishin nën kontrollin e plotë të UNMIK-ut prej 27 tetorit të vitit 1999. Prandaj, ishte përgjegjësi e UNMIK-ut të sigurojë, *e para*, që hetimi të kryhet në mënyrë ekspeditive dhe efikase; *e dyta*, që i gjithë materiali relevant hetimor t'i dorëzohet siç duhet autoritetit që

merr përgjegjësinë për hetim (EULEX); dhe *e treta*, që dosjet hetimore të mund të zbulohen dhe të merren nëse ka nevojë në ndonjë fazë më vonë.

85. Duke theksuar pohimin e PSSP-së se dosja që i është dorëzuar Panelit mund të jetë jo e plotë dhe mungesën e sqarimit të mëtejmë në lidhje me këtë (shih § 54 dhe 59 më lart), Paneli pohon se UNMIK-u nuk mund të garantojë nëse dosja që i është paraqitur Panelit është e plotë apo jo. Nëse nuk është e plotë, kjo do të tregonte se ka ndodhur një nga situatat vijuese: nuk është kryer kurrfarë hetimi i duhur; dosja nuk i është dorëzuar me saktësi dhe e plotë EULEX-it; apo UNMIK-u ka dështuar ta marrë dosjen e plotë nga kujdestari aktual. Paneli tashmë ka theksuar se nuk ka arsye të dyshojë në qëllimin e mirë të UNMIK-ut për kërkimin dhe sigurimin e dosjes së plotë hetimore për shqyrtimin e tij (shih § 59 më lart). Megjithatë, Paneli konsideron se cilido nga këto sqarime potenciale të jetë i zbatueshëm, tregon një dështim, që drejtpërdrejt i atribuohet UNMIK-ut kur ka ushtruar funksionet e veta ekzekutive apo në kapacitetin e tij të tanishëm.

86. Për sa i përket pjesës së parë të obligimit procedural, që është vërtetimi i fatit të z. Stajko Angjellkoviq, Paneli thekson se vendndodhja e tij mbetet e panjohur. Paneli thekson se informatat ante-mortem në lidhje me të afërmin e zhdukur të ankuesit janë mbledhur nga KNKK-ja, në periudhën mes 1 korrikut dhe 20 shtatorit 2001, dhe se në bazën e të dhënave të KNPZH-së konfirmohet se mostrat e ADN-së ishin marrë, por nuk është e qartë kur, prej kujt dhe nga kush (shih & 22 më lart).

87. Në këtë drejtim, Paneli thekson që marrja e mostrave të ADN-së është vetvetiu një veprim esencial që siguron materialin e nevojshëm për çdo shqyrtim të ardhshëm krahasues dhe identifikim të mundshëm të mbetjeve të gjetura mortore. Megjithatë, pasi në këtë rast nuk është bërë akoma asnjë identifikim i tillë, Paneli do t'i kthehet hetimit të kryer nga Policia e UNMIK-ut me qëllim identifikimin e autorëve dhe sjelljes së tyre para drejtësisë, që është, elementi i dytë i obligimit procedural sipas nenit 2 të KEDNJ-së.

88. Sa i përket kërkesave për shpejtësi dhe ekspeditivitet, Paneli është i ndërgjegjshëm që në çdo hetim, dhe veçanërisht në një hetim për një zhdukje në rrethana kërcënimi me jetë, faza fillestare është e një rëndësie të madhe dhe i shërben dy qëllimeve kryesore: identifikimit të pistës së hetimit dhe sigurimit të ruajtjes dhe mbledhjes së dëshmive për procedurat e mundshme të ardhshme gjyqësore (krahasoje me qëndrimin e Panelit për çështjen e ngjashme të shprehur në rastin *X*., nr. 326/09 dhe të tjerët, mendimi i 6 qershorit 2013, § 81).

89. Në këtë drejtim, Paneli rikujton se UNMIK-u u vu në dijeni për zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq deri në tetor të vitit 2001 dhe se hetimi për rastin ishte hapur nga Policia e UNMIK-ut deri në fund të vitit 2001 (shih § 80 më lart). Megjithatë, në dosjen hetimore nuk paraqitet asnjë veprim i menjëhershëm i Policisë së UNMIK-ut, përveç me sa duket bërjes së vlerësimit fillestar të informatave, regjistrimit të lëndës dhe futjes së informatave në bazën e të dhënave. Kështu, sipas mendimit të Panelit, ky hetim padyshim nuk i përmbushi kërkesat për shpejtësi dhe ekspeditivitet.

90. Paneli thekson se formulari i KNKK-së për identifikim të viktimës për z. Stajko Angjellkoviq përmban informatat për kontakt të të dy motrave të viktimës; duke përfshirë adresat e të dyjave, znj. N.A. dhe znj. S.A. dhe numrin e telefonit vetëm të znj. N.A. Kjo do të thotë se deri në fund të vitit 2001 Policia e UNMIK-ut i posedonte të gjitha informatat e nevojshme (shih §§ 25 dhe 80 më lart). Arsyet se pse nuk ishte bërë asnjë përpjekje për të

kontaktuar këto dy dëshmitare të mundshme deri në mars të vitit 2005 nuk janë të qarta për Panelin.

91. Poashtu, ky hetim ka dështuar për sa i përket nevojës për të ndërmarrë hapa të arsyeshëm hetimorë dhe ndjekur pista të qarta hetimi për të marrë dëshmi. Një dosje hetimore e mbajtur si duhet do të duhej t'i ketë të përfshira regjistrimet e të gjitha veprimeve hetimore dhe veçanërisht intervistave me ankuesen, të dyshuarit dhe të gjithë dëshmitarët potencialë të zhdukjes. Në të gjitha rastet, intervistat e tilla duhet të bëhen sa më shpejt që është e mundshme dhe duhet të regjistrohen dhe mbahen në dosjen e rastit[6].

92. Paneli thekson në këtë kontekst se në dosjen hetimore pasqyrohet nga afër përpjekja e vetme e Policisë së UNMIK-ut për të kontaktuar të afërmin e viktimës me qëllim të marrjes së informatave shtesë.Sipas mendimit të Panelit, e para, një kontakt i tillë me dëshmitarët e mundshëm, pothuaj shtatë vjet pas zhdukjes së z. Stajko Angjellkoviq dhe katër vjet e gjysmë pasi të kishte ndodhur ngjarja, ishte padyshim e vonuar dhe madje nuk ishte regjistruar si duhet.

93. E dyta, Paneli thekson se hetuesi i NJPZH-së i cili e kishte shqyrtuar rastin në muajin mars të vitit 2005 vendosi të kontaktojë znj. S.A., për të cilën nuk ishte dhënë kurrfarë numri i telefonit për kontakt nga KNKK-ja, por jo znj. N.A., numri i telefonit i së cilës ishte në dispozicion (shih §§ 25, 27 dhe 28 më lart). Panelit i duket se hetuesi nuk i kishte marrë parasysh informatat të cilat mund të çonin kah një dëshmitar i mundshëm. Kjo ndodhi megjithëse kishte mënyra tjera të gjetjes së dy dëshmitareve në adresat e tyre të cilat i kishte në dispozicion policia nga fillimi i këtij hetimi, në veçanti përmes autoriteteve serbe.

94. Përveç kësaj, Paneli thekson deklaratën e ankuesit se i afërmi tjetër i tij, z. D.T. ishte lënduar gjatë sulmit të UÇK-së në fshatin Zojiq më 5 mars 1999 (shih § 20 më lart). Pasi ai me sa duket i kishte mbijetuar sulmit, ai ka mundur të jetë një burim i vlefshëm i dëshmisë së dorës së parë si dëshmitar okular. Megjithatë, pasi policia kishte dështuar të kontaktojë ndonjë të afërm të z. Stajko Angjellkoviq, kjo pistë e mundshme që çon kah autorët nuk ishte zbuluar kurrë.

95. Policia, po ashtu, nuk ka provuar kurrë të identifikojë vendin ku ndodhi rrëmbimi i pretenduar i z. Stajko Angjellkoviq, së paku formalisht, për të kuptuar më mirë rrethanat e krimit të mundshëm nën hetim, i cili është një hap themelor në rastet me aq pak dëshmi. Paneli gjithashtu e ka parasysh se me qëllim që të jetë adekuat, hetimi për krimet e tilla të rënda, duhet ta ketë pasur të përfshirë së paku një intervistë me dëshmitaren e njohur të mundshme, identifikimin dhe intervistimin e individëve që banojnë apo janë të vendosur në zonën e krimit të pretenduar, veçanërisht ata që ishin të pranishëm atje në kohën e rrëmbimit të pretenduar dhe të cilët kështu mund të dëshmojnë diçka ("kontrolli" i zonës), dhe gjithashtu personat të cilët i kanë njohur viktimat, meqë ata mund të kenë njohuri për motivet e mundshme. Megjithatë, duket se nuk është ndërmarrë asnjëri nga këto veprime.

96. Për sa i përket argumentit të PSSP-së se UNMIK-u hapi dhe zhvilloi hetim për të përcaktuar nëse kishte zhdukje të paligjshme të z. Stajko Angjellkoviq dhe t'i identifikojë dhe sjellë para drejtësisë ata që ishin përgjegjës (shih § **Error! Reference source not found.** më lart),

[6]Manuali i OKB-së mbi Parandalimin Efektiv dhe Hetimin e Ekzekutimeve Jashtëligjore Arbitrare dhe Përmbledhëse, i miratuar më 24 maj 1989 nga Këshilli Ekonomik dhe Social, Rezoluta 1989/65.

Paneli thekson se siç është treguar më lart, dosja nuk pasqyron asnjë veprim substancial në ndjekjen e këtyre qëllimeve.

97. Paneli, po ashtu, i rikthehet argumentit të PSSP-së që "pa paraqitjen e dëshmitarëve dhe pa dëshmi të zbuluara fizike, hetimet policore ngecin paevitueshëm për shkak të mungesës së dëshmisë" (shih § 52 më lart). Në lidhje me këtë, Paneli duhet të theksojë se, pothuajse çdo hetimi i mungojnë informata të rëndësishme në fazën fillestare. Qëllimi i çdo aktiviteti hetimor është gjetja e informatave për të plotësuar ato zbrazëti. Prandaj, mungesa e informatave nuk duhet të shfrytëzohet si argument për të mbrojtur mosveprimin nga autoritetet hetimore. Dosja, siç i është vënë në dispozicion Panelit, nuk tregon për një aktivitet të tillë. Kështu, duket se, në vend të kërkimit aktiv të informatave dhe pistave, Policia e UNMIK-ut thjesht priti që informatat e tjera të dalin vetvetiu. Në këtë situatë, kjo mund të ketë çuar kah humbja e dëshmive potenciale (shih PKDNJ,*P.S.*, lënda nr. 48/09, mendimi i 31 tetorit 2013, § 107).

98. Sipas mendimit të Panelit, mu për shkak të mungesës së informatave në fazën fillestare, ky rast mbeti "në zhvillim e sipër" apo "joaktiv", d.m.th. pa ndonjë veprim nga policia (shih § 26, 28 më lart). Paneli rikujton në lidhje me këtë qëndrimin e tij në lidhje me kategorizimin e rasteve në "aktive" dhe "joaktive", se "kategorizimi i një hetimi duhet bërë vetëm pasi të jenë ndërmarrë veprime minimale të mundshme hetimore dhe pasi të jenë mbledhur dhe analizuar informatat e arritshme"(shih, p.sh. PKDNJ, *B.A.*, nr. 52/09, mendimi i 14 shkurtit 2013, § 82). Në këtë rast, prioritizimi i tillë nuk është dashur të bëhej në fazat më të hershme, para se ankuesi dhe dëshmitaret të intervistoheshin rreth rrethanave të zhdukjes, veçanërisht pasi ajo kishte ndodhur padyshim në rrethana kërcënimi me jetë, dhe pasi të jetë mbledhur e gjithë dëshmia në dispozicion.

99. Paneli thekson në këtë kontekst se nëse nuk përpunohen, zhvillohen apo vërtetohen me dëshmi të tjera dhe të përgatiten në një formë të duhur, informatat vetvetiu, pavarësisht sa të mira mund të jenë në lidhje me krimin që hetohet, nuk e zgjidhin atë. Me qëllim që të pranohen në gjyq, informatat duhet të bëhen dëshmi dhe kjo mund të ndodhë vetëm përmes veprimeve hetimore të ndërmarra në pajtueshmëri me rregullat e aplikueshme në procedurën penale. Në këtë rast, duket se policia kurrë nuk ka bërë ndonjë veprim në këtë drejtim (shih p.sh. PKDNJ, *Todorovski*, lënda nr. 81/09, mendimi i 31 tetorit 2013, § 116).

100. Duke u kthyer te periudha nën juridiksionin e tij, nga 23 prilli 2005, Paneli thekson se pas kësaj date kritike vazhdoi dështimi për të kryer veprime të nevojshme hetimore në pajtim me obligimin e vazhdueshëm për të hetuar (shih § 67 më lart), dhe kështu solli deri te vlerësimi për krejt hetimin brenda periudhës së juridiksionit të Panelit.

101. Përveç kësaj, Paneli konsideron se, pasi mbetjet mortore të z. Stajko Angjellkoviq nuk janë gjetur si dhe ata që janë përgjegjës për krimin nuk janë identifikuar, Policia e UNMIK-ut ishte e obliguar t'i përdorte mjetet në dispozicion që i ka, për të shqyrtuar rregullisht progresin e hetimit, për të siguruar që asgjë nuk neglizhohet dhe që ndonjë dëshmi e re është marrë parasysh, dhe gjithashtu t'i informojë të afërmit lidhur me progresin e këtij hetimi.

102. Paneli e kupton nga dosja, se ky hetim ishte shqyrtuar një herë nga Policia e UNMIK-ut, në mars të vitit 2005 (shih § 27-28 më lart). Siç është përmendur më lart, gjatë kësaj interviste hetuesi i NJPZH-së e shfrytëzoi mungesën e kontaktit përmes telefonit për një nga dëshmitaret e mundshme si arsye që *de facto* të mbyllë hetimin, ndërsa nuk mori parasysh

pistën në dispozicion që çonte te dëshmitari tjetër dhe nuk provoi të shfrytëzojë mjete tjera të kontaktimit të mundshëm të të dyjave (shih § 93).

103. Për më tepër, pa dhënë ndonjë arsye për atë, hetuesi i njëjtë përfundoi se "pas hetimit, është e pamundur në këtë kohë të gjendet një dëshmitar i paanshëm rreth vendit të ngjarjes. Nuk ka asnjë informatë që çon kah gjetja e mundshme e [personit të zhdukur]" (shih § 28 më lart). Kjo ndodh në një situatë kur nuk ishte kryer asnjë hetim, vendi i rrëmbimit të pretenduar madje nuk ishte gjetur dhe pistat në dispozicion nuk ishin ndjekur. Sipas mendimit të Panelit, fakti se gjetjet dhe rekomandimet e tilla të pabazuara të zyrtarit shqyrtues ishin pranuar dhe ishte vepruar sipas tyre nga NJPZH-ja mund të jenë tregues të mungesës së mekanizmit të kontrollit të brendshëm dhe kontrollit të cilësisë brenda atij njësiti hetimor.

104. Paneli nuk mund të mos e vë re faktin se kallëzimi penal i ankuesit drejtuar prokurorit ndërkombëtar nga Zyra e Prokurorisë Publike e Qarkut në Prizren ishte pranuar nga UNMIK-u në muajin gusht të vitit 2005 (shih § 31 më lart). Do të ishte e arsyeshme të pritet se një kallëzim i tillë do të duhej të sjellë shqyrtimin e dosjes hetimore nga prokurori. Ajo, sipas mendimit të Panelit, mund të rezultonte në veprime shtesë të rekomanduara, kështu që rasti nuk do të mbetej joaktiv gjatë viteve në vijim (krahasoje me pikëpamjen e Panelit në rastin *Stojkoviq*, nr. 87/09, mendimi i 13 dhjetorit 2013, § 160). Megjithatë, në dosje, siç i është paraqitur Panelit, nuk pasqyrohet asnjë veprim i prokurorit ndërkombëtar ndaj atij kallëzimi penal.

105. Prandaj, sipas mendimit të Panelit, nuk kishte shqyrtim adekuat dhe të plotë të këtij rasti. Në vend të kësaj, shqyrtimi i rastit duket të jetë bërë për një formalitet të thjeshtë pasi policia dështoi të identifikojë zbrazëtitë e dukshme në procesin hetimor, u mbështet në faktet e pakonfirmuara apo joekzistuese, nuk i mori parasysh informatat në dispozicion dhe vazhdoi me gabimet e bëra nga hetuesi (ët) i mëparshëm.

106. Mungesa e qartë e një reagimi të menjëhershëm të Policisë së UNMIK-ut, dhe mungesa e ndonjë veprimi adekuat në fazat e mëvonshme, mund t'u ketë dërguar sinjalin autorëve që, autoritetet ose nuk ishin në gjendje apo nuk ishin të gatshme t'i hetojnë aktet e tilla kriminale. Një qëndrim i tillë i autoriteteve ndaj krimeve më të rënda në ndonjë shoqëri, dhe veçanërisht në rrethanat pas konfliktit, krijon pashmangshëm një kulturë të mosndëshkimit ndër kriminelët dhe mund të çojë vetëm në përkeqësim të situatës. Problemet të cilat UNMIK-u i hasi në fillim të misionit të vet, të cilat u cekën më lart, nuk arsyetojnë mosveprimin e tillë, as në fillim e as më vonë.

107. Paneli është gjithashtu i vetëdijshëm që detyra për të hetuar nuk duhet ndalur së kryeri vetëm për shkak se hetimi nuk ka sjellë rezultate të kënaqshme. Sidoqoftë, një hetim i tillë duhet të ndërmerret seriozisht dhe jo thjesht për formalitet. Paneli konsideron se, duke pasur parasysh të gjitha rrethanat e rastit të veçantë, nuk janë ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm nga UNMIK-u drejt gjetjes së personave të zhdukur, identifikimit të autorëve dhe sjelljes së tyre para drejtësisë. Në këtë kuptim, Paneli konsideron se hetimi nuk ishte adekuat dhe në pajtueshmëri me kërkesat për shpejtësi, ekspeditivitet dhe efektivitet (shih § 82 më lart), siç kërkohet me nenin 2.

108. Sa i përket kërkesës për shqyrtim publik, Paneli rikujton që neni 2 gjithashtu kërkon që në të gjitha rastet duhet të jetë i përfshirë në hetim i afërmi i viktimës deri në shkallën e nevojshme për të mbrojtur interesat e tij legjitime.

109. Siç është treguar më lart, në dosjen hetimore pasqyrohet vetëm një përpjekje, e dështuar, për të kontaktuar motrën e z. Stajko Angjellkoviq, në mars të vitit 2005 (shih §92). Kontakti i vetëm me dy motrat e viktimës ishte bërë nga stafi i KNKK-së, në mes muajit korrik dhe shtator 2001 (shih §§ 22 dhe 25 më lart). Prandaj, Paneli konsideron se hetimi nuk ishte i hapur për shqyrtim publik, siç kërkohet me nenin 2 të KEDNJ-së.

110. Në fund, Paneli rikujton pakënaqësinë e shprehur të PSSP-së lidhur me mënyrën se si informatat paraqiten në dosjen në dispozicion, pasi pjesë të informatave janë gjetur në dokumente të ndryshme të dorëzuara UNMIK-ut nga ankuesi apo të ofruara nga EULEX-i, të krijuara në data të ndryshme dhe shpesh pa referime të qarta, të cilat ndoshta do të mund të ofronin pamje të plotë për incidentin (shih § 50 më lart). Duke ndarë plotësisht shqetësimin e PSSP-së, Paneli, megjithatë gjen se duke pasur parasysh rrethanat e rastit aktual, një mungesë e tillë e strukturimit dhe analizës së informatave të pakta në dispozicion në dosjen hetimore nuk ishte shkaktare e dështimit të Policisë së UNMIK-ut për të hetuar rastin, por mjaft qartas rezultat i këtij dështimi.

111. Në dritë të mungesave dhe mangësive të përshkruara më lart, Paneli konkludon që UNMIK-u dështoi të kryejë një hetim efektiv për rrëmbimin dhe zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq. Prandaj, është bërë një shkelje e nenit 2 të KEDNJ-së, obligimi procedural.

B. Shkelja e pretenduar e nenit 3 të KEDNJ-së

112. Paneli konsideron që ankuesi mbështetet, në esencë, në shkeljen e të drejtës për të qenë i lirë nga trajtimi jonjerëzor dhe degradues, e garantuar sipas nenit 3 të KEDNJ-së.

1. Fusha për t'u shqyrtuar nga Paneli

113. Paneli do t'i marrë parasysh pretendimet sipas nenit 3 të KEDNJ-së, duke zbatuar të njëjtën fushë të shqyrtimit, siç është përcaktuar në lidhje me nenin 2 (shih §§ 0 - 39 më lart).

114. Paneli rikujton që Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut ka gjetur në shumë raste që një situatë e zhdukjes së imponuar shkakton shkelje të nenit 3 sa u përket të afërmve të ngushtë të viktimës. Ajo thekson që, për sa i përket nenit 3, "esenca e shkeljes së tillë nuk bie aq shumë në faktin e "zhdukjes" së anëtarit të familjes, por më shumë ka të bëjë me reagimet dhe qëndrimet e autoriteteve ndaj situatës kur kjo është sjellë në vëmendjen e tyre" (shih, p.sh. GJEDNJ [DHL], *Çakici kundër Turqisë*, nr. 23657/94, vendimi i gjykatës, 8 korrik 1999, § 98, *KEDNJ*, 1999-IV; GJEDNJ [DHL], *Qiproja kundër Turqisë*, nr. 25781/94, vendimi i gjykatës, 10 maj 2001, § 156, *KEDNJ*, 2001-IV; GJEDNJ, *Orhan kundër Turqisë*, nr. 25656/94, vendimi i gjykatës, 18 qershor 2002, § 358; GJEDNJ, *Bazorkina kundër Rusisë*, përmendur në § 75 më lart, në § 139; GJEDNJ, *Paliq kundër Bosnjë e Hercegovinës*, përmendur në § 65 më lart, në § 74; GJEDNJ, *AlpatuIsrailova kundër Rusisë*, nr. 15438/05, vendimi i gjykatës, 14 mars 2013, § 69; shih gjithashtu PKDNJ, *Zdravkoviq*,nr. 46/08, vendimi i 17 prillit 2009, § 41). "Ka të bëjë veçanërisht me të fundit që një i afërm mund të

pohojë të jetë drejtpërdrejt viktimë e sjelljes së autoriteteve" (shih mes tjerash, GJEDNJ, *Er dhe të tjerët kundër Turqisë,* nr. 23016/04, vendimi i gjykatës, 31 korrik 2012, § 94).

115. Në fund, në rast se rrezikohet vuajtja mentale e shkaktuar nga reagimet e autoriteteve ndaj zhdukjes, shkelja e pretenduar është në kundërshtim me elementin esencial të nenit 3 të KEDNJ-së, jo elementin procedural, siç është rasti sa i përket nenit 2 (GJEDNJ, *Gelayevy kundër Rusisë,* nr. 20216/07, vendimi i gjykatës, 15 korrik 2010, §§ 147-148).

2. Parashtresat e palëve

116. Ankuesi pohon që mungesa e informatave dhe sigurisë rreth rrëmbimit dhe zhdukjes së z. StajkoAngjellkoviq, veçanërisht për shkak të mungesës së hetimit të duhur të UNMIK-ut, i shkaktoi atij dhe familjes së tij vuajtje mentale.

117. Duke komentuar këtë pjesë të ankesës, PSSP-ja hedh poshtë pretendimet. Ai nënvizon se, e para, ankuesi nuk ishte dëshmitar i zhdukjes, dhe as që ishte në afërsi të vendit të ngjarjes në kohën kur kjo ndodhi dhe, e dyta, nuk ka pasur pohime të bëra nga ai për ndonjë qëllim të keq të personelit të UNMIK-ut, i përfshirë në çështje e as ndonjë dëshmi për ndonjë mospërfillje të seriozitetit të çështjes, apo emocioneve të ankuesit dhe familjes së tij që burojnë nga zhdukja e z. Stajko Angjellkoviq.

118. PSSP-ja përfundon që dhimbja dhe vuajtja e kuptueshme dhe e dukshme mentale e ankuesit nuk mund t'i atribuohet UNMIK-ut, por "më parë është rezultat i vuajtjes së pandarë të shkaktuar nga zhdukja e një anëtari të ngushtë të familjes...". Kështu, sipas PSSP-së, vuajtjes së ankuesit i mungon një tipar i dallueshëm nga shqetësimi emocional, i cili mund të vlerësohet që u është shkaktuar pashmangshëm të afërmve të viktimës nga një shkelje serioze e të drejtave të njeriut."

119. Prandaj, PSSP-ja i kërkon Panelit ta hedhë poshtë këtë pjesë të ankesës, meqë nuk ka pasur shkelje të nenit 3 të KEDNJ-së.

3. Vlerësimi i Panelit

a) Parimet e përgjithshme në lidhje me obligimin sipas nenit 3

120. Sikurse neni 2, edhe neni 3 i KEDNJ-së ruan një nga vlerat më fundamentale në shoqëritë demokratike (GJEDNJ, *Talat Tepe kundër Turqisë,* nr. 31247/96, 21 dhjetor 2004, § 47; GJEDNJ [DHL], *Ilaşcu dhe të tjerët kundër Moldavisë dhe Rusisë,* nr. 48787/99, vendimi i gjykatës, 8 korrik 2004, *KEDNJ*, 2004-VII, § 424). Siç konfirmohet nga natyra absolute e dhënë për të me nenin 15 § 2 të KEDNJ-së, ndalimi i torturës dhe trajtimit jonjerëzor dhe degradues vlen, madje në rrethanat më të vështira.

121. Duke përcaktuar parimet e përgjithshme të aplikueshme në situatat ku pretendohen shkeljet e obligimit sipas nenit 3 të KEDNJ-së, Paneli thekson që fenomeni i zhdukjes përbën një formë komplekse të shkeljes së të drejtave të njeriut, që duhet kuptuar dhe konfrontuar në një mënyrë integrale (shih GJNADNJ, *Velásquez-Rodríguez kundër Hondurasit*, përmendur në § 61 më lart, në § 150).

122. Paneli thekson që obligimi sipas nenit 3 të KEDNJ-së dallon nga obligimi procedural mbi autoritetet sipas nenit 2. Ndërsa i fundit kërkon nga autoritetet të ndërmarrin veprim specifik ligjor që është në gjendje të çojë kah identifikimi dhe dënimi i atyre që janë përgjegjës, i pari është më i përgjithshëm dhe humanitar dhe lidhet me reagimin e tyre ndaj gjendjes së vështirë të të afërmve të atyre që janë zhdukur apo kanë vdekur.

123. KDNJ gjithashtu ka pranuar zhdukjet si shkelje serioze e të drejtave të njeriut. Në vendimin e tij të 21 korrikut 1983, në rastin *Quinteros kundër Uruguait*, ai shpall që zhdukjet përbëjnë shkelje serioze të të drejtave të të afërmve të personit të zhdukur, të cilët vuajnë nga një shqetësim i thellë, i cili vazhdon për aq kohë sa zgjat pasiguria lidhur me fatin e të dashurve të tyre, shpeshherë për shumë vjet (shih KDNJ, komunikata nr. 107/1981, Dok. i OKB-së KDCP/C/OP/2 në 138 (1990), § 14). Për më tepër, në vendimin e vet të 15 korrikut 1994 në rastin *Mojica kundër Republikës Domenikane*, KDNJ ka gjykuar që "zhdukja e personave është pandashme e lidhur me trajtimin që arrin në shkelje të nenit 7[të Konventës]", që gjithashtu ndalon torturën dhe trajtimin dhe dënimin jonjerëzor dhe degradues (shih KDNJ, komunikata nr. 449/1991, Dok. i OKB-së, KDCP/C/51/D/449/1991 (1994), § 5.7).

124. Sa i përket pyetjes, nëse një anëtar i familjes së personit të zhdukur mund të konsiderohet viktimë e trajtimit në kundërshtim me nenin 3 të KEDNJ-së, Paneli i referohet praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe praktikës së vet gjyqësore. Gjykata Evropiane pranon që ky mund të jetë rasti, varësisht nga ekzistenca e "faktorëve të veçantë, të cilët i japin vuajtjes [së anëtarit të familjes] një dimension dhe karakter të ndryshëm nga shqetësimi emocional që vlerësohet se u është shkaktuar pashmangshëm të afërmve të viktimës nga një shkelje serioze e të drejtave të njeriut". Gjykata më tutje konsideron që "elementet relevante do të përfshijnë afërsinë e lidhjes familjare, rrethanat e veçanta të marrëdhënies, shkalla deri në të cilën anëtari i familjes dëshmoi ngjarjet në fjalë, përfshirjen e anëtarit të familjes në përpjekjet për të marrë informata mbi personin e zhdukur dhe mënyra me të cilën autoritetet iu përgjigjën këtyre kërkimeve" (shih GJEDNJ, *Basayeva dhe të tjerët kundër Rusisë*, nr. 15441/05 dhe 20731/04, vendimi i gjykatës, 28 maj 2009, § 159; GJEDNJ, *Er dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur në § 114 më lart, në § 94).

125. Paneli thekson që, kur vlerësohet vuajta emocionale e viktimave, Gjykata Evropiane gjithashtu merr parasysh rrethanat vijuese: kohëzgjatjen e zhdukjes dhe periudhën pa informata mbi fatin e personit të zhdukur dhe hetimin e zhvilluar nga autoritetet; vonesën në nisjen e hetimit penal për zhdukjen; mungesën e ndonjë veprimi "kuptimplotë" nga autoritetet, pavarësisht nga fakti që ankuesit iu janë drejtuar atyre për të raportuar zhdukjen e të afërmve të tyre dhe të ndajnë me ata informatat që i kanë pasur; mungesa e ndonjë sqarimi apo informate bindëse për fatin e të afërmve të tyre të zhdukur, pavarësisht pyetjeve personale dhe atyre me shkrim për organet zyrtare (shih mes tjerash, GJEDNJ, *Er dhe të tjerët kundër Turqisë*, përmendur më lart, në § 96; GJEDNJ, *Osmanoğlu kundër Turqisë,* nr. 48804/99, vendimi i gjykatës, 24 janar 2008, § 97). Faktor tjetër që çon kah konkluzioni për një shkelje të nenit 3 të KEDNJ-së, është natyra e vazhdueshme e vuajtjes psikologjike të të afërmve të një viktime të zhdukur (GJEDNJ, *Salakhov dhe Islyamova kundër Ukrainës*, nr. 28005/08, vendimi i gjykatës, 14 mars 2013, § 201).

126. KDNJ gjithashtu ka konsideruar çështjen dhe ka njohur anëtarët e familjes së personave të zhdukur apo të pagjetur si viktima nga shkelja e nenit 7 të Konventës: prindërit (*Boucherf kundër Algjerisë*, komunikata nr. 1196/2003, mendimet e 30 marsit 2006, § 9.7, KDCP/C/86/D/1196/2003), fëmijët (*Zarzi kundër Algjerisë*, komunikata nr. 1780/2008,

mendimet e 22 marsit 2011, § 7.6, KDCP/C/101/D/1780/2008), vëllezërit dhe motrat (*El Abani kundër Xhamahirisë Arabe të Libisë,* komunikata nr. 1640/2007, mendimet e 26 korrikut 2010, § 7.5, KDCP/C/99/D/1640/2007), bashkëshortët (*Bousroual kundër Algjerisë*, komunikata nr. 992/2001, mendimet e 30 marsit 2006, § 9.8, KDCP/C/86/D/992/2001), tezet (hallat) dhe dajat (axhët) (*Benaniza kundër Algjerisë*, mendimet e 26 korrikut 2010, § 9.4, KDCP/C/99/D/1588/2007) (*Bashasha kundër Xhamahirisë Arabe të Libisë,* mendimet e 20 tetorit 2010, në § 7.2, KDCP/C/100/D/1776/2008). Ai arsyeton këtë kuptim të gjerë për gjendjen e viktimës nga vuajtja dhe shqetësimi që u shkaktohen anëtarëve të familjes me zhdukjen e një individi, e cila gjendje shpeshherë është rënduar nga përpjekjet e pamjaftueshme të autoriteteve për të hetuar zhdukjen me qëllim të vërtetimit të fatit të viktimës dhe sjelljes së autorëve para drejtësisë (*Aboussedra kundër Xhamahirisë Arabe të Libisë*, komunikata nr. 1751/2008, mendimet e 25 tetorit 2010, § 7.5, KDCP/C/100/D/1751/2008). Në rastin *Amirov kundër Federatës Ruse,* Komisioni thekson që "[p]a dashur të sqarohen të gjitha rrethanat e viktimizimit indirekt, Komisioni konsideron që dështimi për përgjegjësi nga ana e shtetit për t'i kryer obligimet e veta, për t'i hetuar dhe qartësuar rrethanat e dëmit të vuajtur nga viktima direkte, do të jetë zakonisht një faktor. Faktorët shtesë mund të jenë të nevojshëm. Në rastin aktual, Komisioni thekson që kushtet e tmerrshme në të cilat autori erdhi për të gjetur mbetjet e gjymtuara të gruas së tij (…), të përcjella nga masat e ngadalshme, sporadike të marra për të hetuar rrethanat, kanë çuar te gjetjet e mësipërme të shkeljes së neneve 6 dhe 7, të shpallura së bashku me nenin 2, paragrafi 3. Komisioni konsideron që, marrë së bashku, rrethanat e detyrojnë Komisionin të konkludojë që të drejtat e autorit sipas nenit 7 gjithashtu janë shkelur" (shih KDNJ, *Amirov kundër Federatës Ruse,* përmendur në § 76 më lart, në § 11.7).

127. Paneli gjithashtu e merr parasysh që sipas Gjykatës Evropiane, analiza e reagimit të autoriteteve nuk duhet të kufizohet në ndonjë manifestim specifik të qëndrimeve të autoriteteve, incidente të izoluara apo akte procedurale; përkundrazi, sipas mendimit të gjykatës, vlerësimi i mënyrës me të cilën autoritetet e shtetit të paditur iu përgjigjen pyetjeve të parashtruesve duhet të jetë i përgjithshëm dhe i vazhdueshëm " (shih GJEDNJ, *Açiş kundër Turqisë,* nr. 7050/05, vendimi i gjykatës, 1 shkurt 2011, § 45).

128. Në lidhje me këtë, është qëndrim i Gjykatës Evropiane që të gjeturat sipas obligimit procedural të nenit 2, do të ishin gjithashtu të një rëndësie të drejtpërdrejtë për të konsideruar ekzistencën e shkeljes së nenit 3 (shih GJEDNJ, *Basayeva dhe të tjerët kundër Rusisë*, përmendur në § 124 më lart, në § 109; GJEDNJ, *Gelayevy kundër Rusisë,* nr. 20216/07, përmendur në § 115 më lart, në § 147; GJEDNJ, *Bazorkina kundër Rusisë*, përmendur në § 75 më lart, në § 140).

129. Paneli thekson që Gjykata Evropiane tashmë ka gjetur shkeljet e nenit 3 të KEDNJ-së në lidhje me zhdukjet, në të cilat shteti u gjet të jetë përgjegjës për rrëmbimet (shih GJEDNJ, *Luluyev dhe të tjerët kundër Rusisë,* nr. 69480/01, vendimi i gjykatës, 9 nëntor 2006, §§ 117-118; GJEDNJ, *Kukayev kundër Rusisë,* nr. 29361/02, vendimi i gjykatës, 15 nëntor 2007, §§ 107-110). Megjithatë, në kontrast, në rastin në shqyrtim të Panelit, UNMIK-u nuk është i implikuar në asnjë mënyrë në zhdukjen aktuale dhe UNMIK-u nuk mund të jetë përgjegjës për shqetësimin mental të parashtruesit, të shkaktuar nga kryerja e krimit.

130. Paneli është i vetëdijshëm që në mungesë të gjetjes së përgjegjësisë së shtetit për zhdukje, Gjykata Evropiane ka vendosur se nuk është bindur që sjellja e autoriteteve, megjithëse

neglizhente deri në shkallën që e ka shkelur nenin 2 në aspektin e vet procedural, mund t'i ketë shkaktuar vetvetiu shqetësim mental parashtruesit, më shumë sesa niveli minimal i ashpërsisë, i cili është i nevojshëm me qëllim që të konsiderohet që trajtimi bie brenda fushës së nenit 3 (shih në mes tjerash, GJEDNJ, *Tovsultanova kundër Rusisë*, nr. 26974/06, vendimi i gjykatës, 17 qershor 2010, § 104; GJEDNJ, *Shafiyeva kundër Rusisë*, nr. 49379/09, vendimi i gjykatës, 3 maj 2012, § 103).

b) Aplikueshmëria e nenit 3 në kontekstin e Kosovës

131. Sa i përket aplikueshmërisë së standardeve të lartpërmendura në kontekstin e Kosovës, Paneli së pari i referohet qëndrimit të tij mbi të njëjtën çështje në lidhje me nenin 2, të paraqitur më lart (shih §§ 70 – 79 më lart).

132. Paneli rithekson që një sistem për zbatimin e ligjit që funksionon normalisht duhet t'i marrë parasysh nevojat për mbrojtje të viktimave dhe dëshmitarëve dhe gjithashtu të konsiderojë cenueshmërinë e veçantë të personave të zhvendosur në situatat pas konfliktit. Paneli tashmë ka marrë parasysh faktin që deri në vitin 2003, sistemi i policisë dhe drejtësisë në Kosovë nga Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së është përshkruar që të jetë, si sistem që "funksionon mirë" dhe "i qëndrueshëm" (shih §16 më lart).

133. Paneli përsëri tërheq vëmendjen që nuk do t'i shqyrtojë praktikat relevante apo pengesat e pretenduara për kryerjen e hetimeve efektive *in abstracto*, por vetëm në lidhje me aplikimin e tyre specifik në ankesën para tij, duke marrë parasysh rrethanat e veçanta të rastit.

134. Për këto arsye, Paneli konsideron që duhet të verifikojë për çdo rast, nëse qëndrimi dhe reagimet e autoriteteve të UNMIK-ut për zhdukjen dhe kërkimin e informatave nga ankuesit në lidhje me fatin e të afërmve të tyre dhe hetimin penal, arrin deri në një shkelje të obligimit sipas nenit 3, duke pasur parasysh realitetet në Kosovë në kohën relevante.

c) Pajtueshmëria me nenin 3 në rastin aktual

135. Në këto rrethana, Paneli dallon një numër të faktorëve në rastin aktual të cilët, marrë së bashku, ngritin pyetjen e shkeljes së nenit 3 të KEDNJ-së.

136. Paneli thekson afërsinë e lidhjeve familjare ndërmjet ankuesit dhe z. Stajko Angjellkoviq, pasi që ai është babai i tij.

137. Paneli rikujton dështimin e vërtetuar më lart në lidhje me obligimin procedural sipas nenit 2, me gjithë faktin se Policia e UNMIK-ut i kishte informatat minimale të nevojshme për të zhvilluar hetim nga fillimi. Paneli thekson më tutje se ankuesi nuk u kontaktua kurrë nga autoritetet e UNMIK-ut, duke përfshirë qëllimin e mbledhjes së informatave të mëtejme mbi zhdukjen, ofrimit të informatave të azhurnuara për hetimin dhe përfshirjen e tij në kërkimin për z. Stajko Angjellkoviq. Në këtë drejtim, Paneli rithekson që nga këndvështrimi i nenit 3 mund t'i shqyrtojë reagimet dhe qëndrimet e UNMIK-ut ndaj ankuesit në tërësinë e vet.

138. Siç është treguar më lart për sa i përket nenit 2, asnjë hetim, madje as hetim i thjeshtë dhe minimal, nuk është kryer në këtë rast. Ankuesi kurrë nuk është intervistuar zyrtarisht nga Policia e UNMIK-u apo prokurorët; të dhënat ante-mortem të paraqitura në dosjen hetimore

ishin mbledhur nga KNKK-ja. Në vend të hetimit, policia thjesht ka pritur që informatat të dalin vetvetiu.

139. Gjithashtu, ndërsa vlerësohet procesi hetimor në këtë rast përkundrejt kërkesave të përcaktuara me obligimin procedural të nenit 2 të KEDNJ-së, Paneli tanimë ka hedhur poshtë mundësinë se dështimi për të kontaktuar dhe intervistuar ankuesin dhe anëtarët tjerë të familjes ka ndodhur për shkak të mungesës së detajeve të kontaktit (shih § 90 më lart). Duke nxjerrë konkluzione nga dështimi i UNMIK-ut që të japë sqarim bindës për mungesën e ndonjë kontakti me ankuesin, Paneli konsideron që kjo situatë, e cila vazhdoi në periudhën e juridiksionit të përkohshëm të Panelit, i shkaktoi pasiguri të madhe ankuesit dhe familjes së tij për fatin e z. Stajko Angjellkoviq si dhe gjendjen e hetimit.

140. Duke pasur parasysh këtë që u tha më lart, Paneli konkludon që ankuesi përjetoi shqetësim të rëndë dhe dhimbje për një periudhë kohore të zgjatur dhe të vazhdueshme, nga mënyra se si autoritetet e UNMIK-ut e kanë trajtuar rastin dhe si rezultat ia kanë bërë atij të pamundshme të zbulojë se çfarë i ka ndodhur z. StajkoAngjellkoviq. Në lidhje me këtë, është e qartë që, në çdo situatë, dhimbja e një djali, i cili duhet të jetojë në pasiguri rreth fatit të babait të tij, është e padurueshme.

141. Për arsyet e përmendura më lart, Paneli përfundon që, me sjelljen e vet, UNMIK-u i ka kontribuar shqetësimit dhe vuajtjes mentale të ankuesit, duke shkelur nenin 3 të KEDNJ-së.

V. KOMENTE DHE REKOMANDIME PËRFUNDIMTARE

142. Në dritën e gjetjeve të Panelit në këtë rast, Paneli mendon se është e nevojshme ndonjë formë e dëmshpërblimit.

143. Paneli thekson që zhdukjet e imponuara dhe ekzekutimet arbitrare përbëjnë shkelje serioze të të drejtave të njeriut, të cilat do të hetohen dhe ndiqen në të gjitha rrethanat. Paneli gjithashtu thekson që UNMIK-u si administrues territorial i Kosovës nga viti 1999 deri më 2008, kishte përgjegjësinë primare që t'i hetojë në mënyrë efektive dhe t'i ndjekë ata që ishin përgjegjës për zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq, dhe se dështimi i tij për ta bërë këtë, paraqet shkelje të mëtejme serioze të të drejtave të viktimës dhe më të afërmve, në veçanti të së drejtës për ta ditur të vërtetën për çështjen.

144. Paneli thekson shqetësimet e PSSP-së që burimet joadekuate, veçanërisht në fillim të misionit të UNMIK-ut, e bën të vështirë arritjen e përmbushjes së obligimeve të UNMIK-ut për të drejtat e njeriut.

145. Do të ishte normale që UNMIK-u t'i marrë masat e duhura me qëllim që t'i ndalë shkeljet e gjetura dhe t'i korrigjojë aq sa është e mundshme efektet nga kjo. Megjithatë, siç ka theksuar Paneli më lart (shih § 18), përgjegjësia e UNMIK-ut në lidhje me administrimin e drejtësisë në Kosovë përfundoi më 9 dhjetor 2008, me marrjen përsipër nga EULEX-i të kontrollit të plotë operacional në fushën e zbatimit të ligjit. Prandaj, UNMIK-u nuk është më në pozitë të marrë masa që do të kenë ndikim të drejtpërdrejtë në hetime që ende janë në zhvillim e sipër para EULEX-it apo autoriteteve lokale. Gjithashtu, pas shpalljes së pavarësisë nga Institucionet e Përkohshme të Vetëqeverisjes të Kosovës, më 17 shkurt 2008, dhe më pas hyrjes në fuqi të Kushtetutës së Kosovës më 15 qershor 2008, UNMIK-u ndaloi

kryerjen e funksioneve ekzekutive në Kosovë, dhe ky fakt kufizoi aftësinë e tij për të siguruar korrigjim të plotë dhe efektiv të shkeljeve të kryera, siç kërkohet me parimet e vendosura në të drejtën ndërkombëtare për të drejtat e njeriut.

146. Paneli konsideron se kjo situatë faktike nuk e liron UNMIK-un nga obligimi i tij për t'i korrigjuar aq sa është e mundshme efektet e shkeljeve për të cilat është përgjegjës.

Për sa i përket ankuesit dhe rastit Paneli konsideron se është e nevojshme që UNMIK-u:

- Në pajtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në situatat me juridiksion të kufizuar të shtetit (shih GJEDNJ [DHL], *Ilaşcu dhe të tjerët kundër Moldavisë dhe Rusisë*, nr. 48787/99, vendimi i gjykatës, 8 korrik 2004, *KEDNJ*, 2004-VII, § 333; GJEDNJ, *Al-Saadoon dhe Mufdhi kundër Mbretërisë së Bashkuar*, nr. 61498/08, vendimi i gjykatës, 2 mars 2010, § 171; GJEDNJ (DHL), *Catan dhe të tjerët kundër Moldavisë dhe Rusisë*, nr. 43370/04, 8252/05 dhe 18454/06, vendimi i gjykatës, 19 tetor 2012, § 109), duhet bërë përpjekje, me të gjitha mjetet diplomatike në dispozicion të tij *vis-à-vis* EULEX-it dhe autoriteteve të Kosovës, të marrë siguri që hetimet në lidhje me rastin në fjalë do të vazhdojnë në pajtueshmëri me kërkesat për një hetim efektiv siç parashihet me nenin 2, që rrethanat që kanë sjellë deri te zhdukja e z. Stajko Angjellkoviq do të tregohen dhe që autorët do të sillen para drejtësisë. Ankuesi dhe/apo më të afërmit, do të informohen për veprimet e tilla dhe dokumentet relevante do t'u zbulohen atyre sipas nevojës;

- Të pranojë publikisht, brenda një kohe të arsyeshme, përgjegjësinë për sa i përket dështimit të UNMIK-ut që të hetojë në mënyrë adekuate rrëmbimin dhe zhdukjen e z. Stajko Angjellkoviq dhe gjithashtu për shqetësimin dhe vuajtjen mentale të shkaktuar më vonë dhe t'u kërkojë falje publike ankuesit dhe familjes së tij për këtë;

- Të ndërmarrë hapa të duhur për pagesën e kompensimit adekuat për ankuesin, për dëmin e shkaktuar moral për shkak të dështimit të UNMIK-ut që të kryejë hetim efektiv dhe gjithashtu për shqetësimin dhe vuajtjen mentale të shkaktuar më vonë ankuesit si pasojë e sjelljes së UNMIK-ut.

Paneli gjithashtu e konsideron të nevojshme që UNMIK-u:

- Në pajtim me Rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së mbi "Parimet Bazë dhe Udhëzimet mbi të Drejtën për Kompensim dhe Dëmshpërblim për Viktimat për arsye të Shkeljeve të Mëdha të së Drejtës Ndërkombëtare për të Drejtat e Njeriut dhe Shkeljeve Serioze të së Drejtës Ndërkombëtare Humanitare" (A/Rez/60/147, 21 mars 2006), të ndërmarrë hapa të nevojshëm, përmes organizmave të tjerë të afërt me OKB-në që veprojnë në Kosovë, organeve lokale dhe organizatave joqeveritare, për krijimin e një programi të plotë dhe gjithëpërfshirës dëmshpërblimi, duke përfshirë kthimin e kompensimit, rehabilitimin, përmbushjen dhe garancitë për mospërsëritje për viktimat nga të gjitha komunitetet që kanë qenë subjekt i shkeljeve serioze të të drejtave të njeriut, të cilat ndodhën si pasojë e drejtpërdrejtë e konfliktit të Kosovës dhe gjatë tij;

- Të ndërmarrë hapa të nevojshëm para organeve kompetente të Kombeve të Bashkuara, duke përfshirë Sekretarin e Përgjithshëm të OKB-së, që të ndajë burime adekuate

njerëzore dhe financiare për të siguruar që standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut mbështeten në çdo kohë nga OKB-ja, duke përfshirë kohën kur kryhen funksione administrative dhe ekzekutive mbi një territor, dhe të sigurojë monitorim efektiv dhe të pavarur;

PËR KËTO ARSYE,

Paneli, unanimisht,

1. **KONSTATON SE KA PASUR SHKELJE TË OBLIGIMIT PROCEDURAL SIPAS NENIT 2 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT;**

2. **KONSTATON SE KA PASUR SHKELJE TË OBLIGIMIT ESENCIAL SIPAS NENIT 3 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT;**

3. **REKOMANDON QË UNMIK-u:**

   a. **T'U KËRKOJË EULEX-it DHE AUTORITETEVE TË TJERA KOMPETENTE NË KOSOVË QË T'I NDËRMARRIN TË GJITHË HAPAT E MUNDSHËM ME QËLLIM TË SIGURIMIT QË HETIMI PENAL PËR RRËMBIMIN DHE ZHDUKJEN E Z. STAJKO ANGJELLKOVIQ DO TË VAZHDOJË NË PAJTIM ME NENIN 2 TË KEDNJ-së DHE QË AUTORËT TË SILLEN PARA DREJTËSISË;**

   b. **TË PRANOJË PUBLIKISHT PËRGJEGJËSINË PËR DËSHTIMIN E VET QË TË KRYEJË HETIM EFEKTIV PËR RRËMBIMIN DHE ZHDUKJEN E BABAIT TË ANKUESIT DHE GJITHASHTU PËR SHQETËSIMIN DHE VUAJTJET MENTALE TË SHKAKTUARA DHE T'I KËRKOJË FALJE PUBLIKE ANKUESIT DHE FAMILJES SË TIJ;**

   c. **TË NDËRMARRË HAPA TË DUHUR DREJT PAGESËS SË KOMPENSIMIT ADEKUAT ANKUESIT PËR DËMIN MORAL NË LIDHJE ME GJETJEN E SHKELJEVE TË NENIT 2 DHE 3 TË KEDNJ-së.**

   d. **TË NDËRMARRË HAPA TË DUHUR PËR TË KRIJUAR NJË PROGRAM TË PLOTË DHE GJITHËPËRFSHIRËS DËMSHPËRBLIMI;**

   e. **TË NDËRMARRË HAPA TË DUHUR NË KOMBET E BASHKUARA SI NJË GARANCI PËR MOSPËRSËRITJE;**

   f. **TË MARRË MASA TË MENJËHERSHME DHE EFEKTIVE PËR T'I ZBATUAR REKOMANDIMET E PANELIT DHE TË INFORMOJË ANKUESIN DHE PANELIN RRETH ZHVILLIMEVE TË MËTEJME PËR KËTË RAST.**

Andrey ANTONOV
Zyrtar ekzekutiv

Marek NOWICKI
Kryesues

Shtojca

SHKURTESAT DHE AKRONIMET

CCIU – Njësiti Qendror për Hetim Penal
CCPR – Konventa Ndërkombëtare për të Drejtat Civile dhe Politike
DOJ – Departamenti i Drejtësisë
DPPO – Zyra e Qarkut e prokurorit publik
ECHR – Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut
ECtHR- Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut
EU – Bashkimi Evropian
EULEX – Misioni i Bashkimit Evropian për Sundim të Ligjit në Kosovë
FRY – Republika Federale e Jugosllavisë
GC – Dhoma e Lartë e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut
HRAP – Paneli Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut
HRC – Komiteti i Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut
IACtHR– Gjykata Ndër-Amerikane për të Drejtat e Njeriut
ICMP – Komisioni Ndërkombëtar për Personat e Zhdukur
ICRC – Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq
ICTY – Tribunali Ndërkombëtar për Krime të Luftës në ish-Jugosllavi
KFOR – Forca Ndërkombëtare e Sigurisë (zakonisht e njohur si Forca e Kosovës)
KLA – Ushtria Çlirimtare e Kosovës
MoU - Memorandum i mirëkuptimit
MPU – Njësiti për Persona të Zhdukur
NATO – Organizata e Traktatit të Atlantikut të Veriut
OMPF – Zyra për persona të zhdukur dhe mjekësi ligjore
OSCE – Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë
RIU – Njësiti Rajonal për Hetim
SRSG – Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm
UN – Kombet e Bashkuara
UNHCR – Komisariati i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatë
UNMIK – Misioni i Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë
VRIC – Komisioni për Gjetjen dhe Identifikimin e Viktimave
WCIU – Njësiti për Hetim të Krimeve të Luftës